

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

Стенограма пленарного засідання

17 лютого 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

*Стенограма пленарного засідання
17 лютого 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання шосте (Середа, 17 лютого 2021 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Заяви депутатських фракцій та груп:	
«Партія «За майбутнє», «Довіра»	...15
«Слуга народу»	...16
Голосування пропозиції щодо позбавлення народного депутата України Рудика С.Я. права брати участь у п'яти пленарних засіданнях Верховної Ради України	...17
Прийняття Постанови «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з шостою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності»	...19
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення окремих положень у зв'язку із здійсненням спеціального досудового розслідування»	...26
Оголошення заяви народного депутата України щодо голосування	...32
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо присудження наукових ступенів»	...32
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до статті 16 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами»	...39

Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо перегляду термінів встановлення споживачам лічильників природного газу»	...44
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів: «Про приватну детективну діяльність»	...51
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо особливостей складання протоколу про адміністративне правопорушення стосовно недодержання встановлених законом строків (термінів) надання відповіді на звернення або запит народного депутата України»	...57
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України»	...59
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам»	...64

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ШОСТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
17 лютого 2021 року, 10 година 11 хвилин*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації! Підготуйтеся до реєстрації. Нагадую, як завжди, реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки, першої зліва.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 245 народних депутатів України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, у нас сьогодні аж чотири іменинники: це Роберт Іванович Горват (*Оплески*), Юлія Володимирівна Львовичкіна (*Оплески*), Ігор Петрович Марчук (*Оплески*) і Володимир Ярославович Тимофійчук (*Оплески*). Я вас вітаю від себе і від колег! Бажаю успіхів, наснаги, здоров'я і нових перемог!

Шановні колеги, нагадую, що відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України в середу ми маємо до 30 хвилин на виступи народних депутатів України з оголошеннями, заявами, повідомленнями, пропозиціями. Народні депутати, будь ласка, запишіться на виступи.

Соболев Сергій Владиславович. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, я продовжу інформувати вас про унікальні «родзинки», ті речі, які відбуваються в НАК «Нафтогаз України» на базі неймовірних тарифів, що платять люди.

Ви ж пам'ятаєте, що максимум тарифів за тепло, газ, гарячу воду надходить до НАК «Нафтогаз України». А тепер увага! Якщо ви відкриєте сайт *ProZorro*, то побачите, що 20 жовтня 2020 року НАК «Нафтогаз України» оголосила тендер на залучення юридичної компанії, яка за дорученням НАК «Нафтогаз України» просто дослідить можливість подачі позову проти Словацької Республіки. Не подасть позов, не вивчить ситуацію, а дослідить можливість подачі такого позову.

Знаєте, яку вартість виставила НАК «Нафтогаз України» як можливу? 15 мільйонів євро без ПДВ, а з ПДВ – 15,5 мільйона євро. Це туди, куди списуються тарифи людей. Знаєте, скільки реально вони хотіли не допустити зняти

з НАК «Нафтогаз України» Словацькою Республікою? Тобто 15,5 мільйона євро з ПДВ вони хотіли заплатити за дослідження можливості подати позов, а сам позов і те, що мусила втратити НАК «Нафтогаз України», – це 12 мільйонів доларів. Відчуваєте красоту комбінації? Таких комбінацій у НАК «Нафтогаз України» безліч, це туди надходять тарифи людей.

Користуючись такими даними, зокрема і системи *ProZorro*, ми вчора зібрали лідерів фракцій, щоб обговорити, що робити далі з тарифами, з НАК «Нафтогаз України», з усіма «прекрасними» речами, які називаються корупцією в енергетичному секторі.

Ми домовилися на засіданні лідерів фракцій, по-перше, що тимчасова слідча комісія, яку очолює Іван Крулько, одностайно голосує, щоб почати серйозне вивчення ситуації в НАК «Нафтогаз України» і розібратися, куди йдуть тарифи, що платять люди, і по-друге, щоб сьогодні керівники всіх фракцій провели консультації, і ми зможемо півдня у Верховній Раді присвятити розгляду законопроектів щодо тарифів. Це означає, що в нас є шанс виправити цю ситуацію.

Прошу, щоб усі фракції сьогодні попрацювали. Завтра о 9 годині 15 хвилин відбудеться нарада в Голови Верховної Ради на цю тему, щоб сформувані порядок денний Верховної Ради щодо розгляду питання про тарифи.

Прошу також вважати мій виступ запитом до Генеральної прокуратури, НАБУ і всіх інших дотичних до цього силових структур стосовно факту, який я повідомила.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Напевно, усі знають про проблеми в енергетиці, що спіткали нашу галузь минулого року. Це багатомільярдні борги, збитки державних підприємств, а також відсутність повноцінного міністра. Однак на початку опалювального сезону до цих проблем додалося ще дві.

Перша. Це рекордно низькі запаси вугілля на складах теплоелектростанцій України. Тут варто «подякувати» попередній очільниці Міністерства енергетики, за каденції якої, по суті, було зірвано графік ремонтів блоків «Енергоатому», через що теплова генерація була змушена спалювати вугілля, заміщаючи собою атомну генерацію. Крім цього, варто згадати, що теплоелектростанції станом на сьогодні мають недозапас за останні три місяці вугілля в розмірі 1 мільйона тонн, тобто вони фактично зірвали план накопичення вугілля на своїх складах.

Другою важливою проблемою є виведення в аварійні ремонти блоків теплоелектростанцій. Вдумайтеся, сьогодні 12 блоків теплоелектростанцій в аварійних ремонтах, 11 з них належать одній групі компаній. Як так сталося, що коли

сама теплова генерація планує власний графік ремонтних робіт, енергоблоки раптово випадають в аварійні ремонти в розпал опалювального сезону?

Внаслідок ми маємо таку ситуацію: перше – на ринку електроенергії створений дефіцит і відповідно висока ціна на ресурс; друге – Україна зобов'язана отримувати технічну допомогу з Білорусі для балансування системи; третє – державна компанія «Центренерго» продовжує нести збитки через те, що спалює дорогий природний газ. Сподіваюся, хто винуватий в цій ситуації, розбиратимуться правоохоронні органи, використовуючи, зокрема, і факти, що наведені в цьому зверненні.

Однак виникає запитання: що робити нам, парламентаріям? Є кілька пропозицій.

Перша – створити тимчасову слідчу комісію, яка розібралася б у причинах низьких запасів вугілля на складах теплоелектростанцій України та, по суті, зриву плану накопичення вугілля. Крім цього, варто об'єктивно дослідити причини виходів в аварійні ремонти блоків теплоелектростанцій.

Друга – направити звернення до Антимонопольного комітету щодо антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів ринку генерації електроенергії з метою встановлення дефіциту електроенергії на ринку та підвищення ціни на ресурс.

Колеги, нам варто об'єднати зусилля свої і представників різних фракцій, щоб не допустити повторення подібної ситуації наступного року.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановні громадяни України, учора з'явилася хороша новина в питанні інформаційної безпеки держави. Нарешті, Служба безпеки України оголосила підозру відомому іспанському блогеру Анатолію Шарію. Він у нас як би український блогер. Проте як і всі такі українські громадяни, які дуже люблять «русский мир», він чомусь вибрав собі місце біля Барселони, Коста-Дорада, там така вілла за декілька мільйонів євро, і живе в країнах НАТО і звідти «промиває» мізки людям.

Служба безпеки України оголосила йому підозру за все те, що він робить, за ту війну, яку він веде проти власної держави. Я цитую повідомлення СБУ: «Починаючи з 2012 року через соціальні мережі, електронні ЗМІ та російські телевізійні канали він сприяв державним та неурядовим структурам Російської Федерації у проведенні спеціальних інформаційних операцій». Це абсолютно чиста правда.

Анатолій Шарій – це пропагандист, на чийх руках кров, який працює на країну-агресора і насправді вбиває українців своєю активністю й діяльністю. Нарешті, ми бачимо підозру.

Проте я вимагаю, щоб ми на цьому не зупинялися, бо дотягнутися до pana Шарія поки що трохи важко. Звичайно, наша традиція – це екстрадиція, його треба повертати в Україну на рідну землю, але це може зайняти час. Поки треба вводити санкції проти pana Шарія, не зупинятися і рухатися вперед.

У мене таке запитання. Підозра Шарію – це добре, але де в нас підозра Тарасу Козаку? За свідченнями СБУ, він причетний до фінансування тероризму. Тоді треба рухатися вперед, виносити підозру. Ми очікуємо на це рішення, але поки його не бачимо. Треба рухатися вперед щодо всіх тих питань, де є захист держави Україна. Ми сказали про те, що, нарешті, боронимо нашу інформаційну безпеку, давайте боронити нашу енергетичну безпеку.

Шановна президіє, де законопроект щодо заборони імпорту російської електроенергії в Україну? Де законопроект щодо заборони імпорту білоруської електроенергії в Україну, це одне й те саме? Де законопроект про те, що не можна подавати воду в анексований Крим до завершення його деокупації? Давайте негайно це вносити і приймати. Якщо ми стали вже на рейки захисту державності, давайте станемо на ці рейки двома ногами і впевнено будемо рухатися, а не стрибати на одній нозі.

А пану Шарію хочу сказати: Толю, ми всі чекаємо, коли ти, нарешті, повернешся на Батьківщину і будеш відповідати за все те, що ти наробив проти власної країни. Звичайно, там, біля Барселони, тепліше, ніж тут, у Києві, проте тут рідний дім. Чекаємо дуже на тебе. Екстрадиція – це головне для...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Будь ласка, передайте слово Колтуновичу Олександр Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Я хотів би звернути увагу на те, що тут попередній промовець уже частково анонсував деякі теми.

Перше – закриття гірничозбагачувального комбінату і міграція українців до Польщі.

Друге – виплати наглядовим радам понад 500 тисяч на одного члена.

Третє – зростання цін на газ до 9 тисяч 138 гривень за 1 тисячу кубів. Ось істинні причини і та правда, яку боїться Президент Зеленський і проти чого вводяться санкції щодо незалежних інформаційних каналів.

Ще одна причина, чому вводяться санкції щодо окремих фізичних осіб, а це народні депутати України від «Опозиційної платформи – За життя». Ви всі добре знаєте соціологію, і за даними Київського міжнародного інституту соціології, 74 відсотки громадян України вважають, що Україна рухається в неправильному напрямку. Безумовно, ми критикуємо такий економічний курс і підтримка нашої партії досягнула 25,7 відсотка, це абсолютне перше місце і перемога в ряді регіонів України. Ось істинні причини введення Президентом Зеленським санкцій щодо фізичних осіб і народних депутатів України з «Опозиційної платформи – За життя».

А тепер я поясню в деталях, чому ми не погоджуємося з цим економічним курсом. Тому що економічний колапс – це коли ВВП падає на 4,4 відсотка, і його рівень знизився до 62 відсотків від рівня 1990 року. Це тоді, коли у країні держборг – 90 мільярдів доларів. Це абсолютний антирекорд в історії України. Ми не згодні, бо соціальна і тарифна політика полягає в тому, що є економічні передумови для того, щоб знижувати ціни на газ до 2,5-3 гривень за 1 кубічний метр, а не так як є сьогодні, – 9 гривень 14 копійок. Ось із чим ми не згодні і пропонуватимемо альтернативний економічний і соціальний курс.

Безумовно, відновлення економіки і подолання наслідків COVID-19 потребує і податкової реформи, яка буде стимулювати модернізацію і знищувати, нівелювати цю технологічну відсталість. Ми наполягатимемо на бюджетній раціональній політиці, тому що неможливо виплачувати, з одного боку, мінімальну пенсію 1769 гривень, а з іншого – по 500 тисяч кожному члену наглядової ради. Ось з цим ми не згодні, ми виступатимемо проти цього. Ми переконані, що нам необхідна багатовекторна зовнішньоекономічна політика. Ми втрачаємо суттєво обсяги експорту, наш промисловий потенціал, у країні деіндустріалізація і реальний соціальний тарифний геноцид. Проти цього наша партія виступатиме і пропонуватиме новий альтернативний економічний курс.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні народні депутати, президіє, головне – українці, які нас зараз слухають і дивляться! Я хочу на продовження виступу голови фракції «Батьківщина» Юлії Тимошенко, яка, справді, навела один, але дуже конкретний

приклад, як НАК «Нафтогаз України» краде гроші, що належать українському народу, як ті кошти, що мали б надійти до державного бюджету (а НАК «Нафтогаз України» недоплатив за минулий рік 75 мільярдів гривень), просто розкрадаються. Коли оголошуються юридичні послуги лише на вирішення одного питання, чи можна подати позов на 15 мільйонів євро, а якщо позов буде виграно, Україна зможе отримати максимум 16 мільйонів євро з усіма штрафами. Уявляєте, вони вивчають можливість за ту саму ціну, яка, імовірно, колись буде виграна. Отак крадуться наші кошти.

Безумовно, дуже важливо, що лідери всіх фракцій прийняли рішення, що тимчасова слідча комісія, яку за дорученням Верховної Ради я очолюю, може зараз приступити до того, щоб перевірити діяльність НАК «Нафтогаз України». Тому що НАК «Нафтогаз України» прямо впливає на доходи державного бюджету, а ТСК створена саме з цією метою – перевірити, чому доходна частина державного бюджету зменшується, а не збільшується.

Давайте подивимося, які ж реформи проводить НАК «Нафтогаз України»? Чим вона займається? Повний провал видобутку. Замість збільшення видобутку, який декларували, зменшення видобутку в минулому році. П'ять років абсолютно збитковий «Укртрансгаз». Подивіться премії, які отримує керівництво НАК «Нафтогаз України». Це вже притча во язицех.

Державна аудиторська служба виграла два позови в суді, що стосуються премій конкретно пана Коболева. Де правоохоронні органи? Чому не виконано рішення суду і не повернуті до державного бюджету незаконно отримані премії? 1 мільйон доларів США – середня заробітна плата члена правління НАК «Нафтогаз України» в рік, 240 тисяч отримує в місяць середній працівник НАК «Нафтогаз України».

Послухайте, що це за кормушку ми маємо, це що за така компанія? А ця компанія всі роки займається одним: купують газ українського видобутку за 2 гривні 60 копійок за 1 кубічний метр, про що визнав ваш Вітренко, якого ви вже втретє на цьому тижні будете протягувати, а продає людям то за 6, то за 7, то за 8, то за 9 гривень за 1 кубічний метр. Люди вже заплуталися, за скільки їм НАК «Нафтогаз України» має продавати газ і яку маржу будуть заробляти.

Тому єдиний варіант: перевірити ТСК, притягнути до відповідальності тих, хто вчиняє ці корупційні злочини, і ліквідувати цю НАК «Нафтогаз України» як непотрібну структуру. Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Бужанський Максим Аркадійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановна

президіє! Зараз ми розглядатимемо проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з шостою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності» ([№ 2739](#)), у якому фактично визнається Майдан найславетнішою подією в історії нашої країни.

Але чи, справді, це так? Так, півкраїни вважає Майдан Революцією Гідності. Але інша половина країни вважає Майдан державним переворотом. То я ставлю запитання: чи парламент представляє всю країну, чи лише половину країни? Чи ми парламент всієї країни, чи лише тієї частини, що підтримала Майдан? (*Шум у залі*).

Я вважаю, що фракція «Слуга народу», яка йшла до влади об'єднувати країну, має об'єднувати та демонструвати, що поважає думки всіх громадян і наших виборців. Майдан – це наша спільна трагедія. Але якщо ви зараз проголосуєте, що це перемога однієї зі сторін, то це буде поразка іншої частини наших громадян. Ганьба вам, що ви сім років паразитували на Майдані. Ганьба вам, що сім років ніхто не винен за вбитих на Майдані, за вбитих протестувальників, за вбитих правоохоронців. Ніхто не поніс покарання. Це ви паразитували на Майдані, і ви бажаєте й далі паразитувати на ньому. Ось для цього потрібна така постанова.

Немає переможених, немає переможців, ми всі – одна країна! Пропоную утриматися під час голосування за цей проект постанови. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Геращенко Ірині Володимирівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Ви знаєте, я зараз ішла до трибуни і з цього сектора пролунало: «Если укры бесятся – это хорошо». Ось так коментують в цій половині залу обурення здорового політикуму тим, що напередодні роковин загибелі сотень українців на Майдані тут відбувається оцей шабаш.

Я хочу звернутися до регламентного комітету. Очевидно, що подібне порушення Конституції і законів України, розкол України, неповага до загибелі найкращих представників України – це є відповідальність не лише народного депутата України, який виступав з цієї трибуни, а й президії Верховної Ради України.

Я хочу звернутися до президії. Ви представляєте весь парламент, і коли відбувається порушення Регламенту на трибуні, ви маєте негайно це зупиняти. Тому що наша президія дуже любить коментувати «Європейську солідарність», а коли Героїв Революції Гідності напередодні розстрілів 18-20 лютого тут принижує, вибачте, будь ласка, п'ята колона Кремля, наша президія води в рот набрала. Ганьба вам!

Тепер що стосується, шановні колеги, теми мого виступу. Я хочу сказати, що, очевидно, подібні заяви, які тут пролунали, вимагають негайного прийняття закону щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораціонізм і закону щодо інформаційної безпеки, щоб нікому не кортіло отак принижувати честь і гідність країни, колоти її.

Ви знаєте, що це відбувається за часів президентства Зеленського на всіх фронтах. Соромно, звичайно, «слугам», які терплять у своїй фракції подібне, рота також закрили, коли тут розколюють країну напередодні річниці Революції Гідності.

Що насправді відбувається в армії? Сьогодні солдатам не платять премії, до яких оці нещасні виплати прив'язали за те, що вони захищають країну. І це знає кожен солдат і офіцер, окрім Верховного Головнокомандувача. Ви знаєте, що взагалі відбувається на лінії фронту, коли ви, монобільшість, просто позбавили сотні тисяч людей політичного права обирати собі владу, тим самим, по суті, не давши можливості у Донецькій і Луганській областях сформувати місцеву владу на цих місцевих виборах, хоча говорили, що там повна безпека – 200 днів миру?

Ви сьогодні залишили там людей без зарплат, без пенсій, тому що повноваження рад не припинено юридично, але фактично в Луганській і Донецькій областях вони повністю припинені, відключені ці ради від казначейства, і ми отримуємо сигнали від Попаснянського, Гірського, Северодонецького, Лисичанського районів, що півтора місяця люди не отримують заробітної плати, садочки не отримують коштів на харчування, школи і садочки просять армію, щоб їм завезли продукти харчування. Ось до чого довів ваш безлад взагалі державотворення.

Ми звертаємося до Президента...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Камельчуку Юрію Олександровичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Добрий день, українці! Я швидше щодо приземленіших питань. Власне кажучи, трохи результатів діяльності Тимчасової слідчої комісії з питань розслідування причин збитковості підприємств вугільно-промислового комплексу. Ми знаємо, що це питання надзвичайно складне, воно тягнеться усі 30 років незалежності, тому що після завершення історії Радянського Союзу ця галузь чомусь перестала бути комусь потрібною, з одного боку, а з іншого боку, треба тим, хто в тіні продовжує керувати цими питаннями на місцях.

У моєї команди, моїх помічників уже є перші результати. Деякі результати продовжують приховуватися поки що невідомими нам особами. Проте ми з документальною перевіркою приходимо до фізичних осіб уже на місцях і стикаємося з першим, скажемо так, опором, який полягає поки що в банальних невідповідях нам на звернення, недопусках людей на територію. Але це лише

початок, попереду в нас приблизно ще 4,5 місяця роботи, ми обов'язково знайдемо факти.

А зараз переходимо до реальності, що стосується виборчого округу № 124, це місто Червоноград Червоноградського району Львівської області. У нас є кілька підприємств, що мають проблеми. Одна з них – заборгованість із заробітної плати шахтарям, – це шахта «Надія». Так склалося, що, на жаль, наприкінці минулого року нам не вдалося призначити міністра енергетики, через що їм не вдалося вчасно потрапити до програми ліквідації і перекрити борги ще в минулому році.

Якщо ви пам'ятаєте, то ми минулого року виділили їм близько 50 мільйонів гривень, цього року знову майже назбиралося боргів на 50 мільйонів гривень. Ось така дивна ситуація, яка пов'язана також з тим, що підприємство «Львівобленерго» жодним чином не хоче йти назустріч цьому підприємству і говорить лише одне: перекрийте всі борги одночасно, і тільки тоді ми вам включимо електроенергію. А тим часом шахта затоплюється, близько 400 сімей залишаються без зарплати, і фактично підприємство, яке коштує сотні мільйонів гривень, може зупинитися повністю за цих українських морозів. Це перше.

Друге питання стосується Львівської вугільної компанії. На неї я прошу звернути увагу Антимонопольного комітету, СБУ, яка вже там була з перевітками. Це місце, де розкрадаються сотні мільйонів гривень, змішуються шлами, породи і відправляються на українські ТЕЦ. А тим часом туди заїжджає російське вугілля під маркою Казахстану чи Польщі, і це терміново треба зупиняти. Ми продовжуємо працювати в Тимчасовій слідчій комісії з питань розслідування причин збитковості підприємств вугільно-промислового комплексу, і найближчим часом будуть результати.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мазурашу Георгій Георгійович.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Я ситуативно міняю початок свого виступу і хочу сказати нашим колегам, які говорять про об'єднання країни, щоб вони цим займалися реально, а не розколювали, прикриваючи це об'єднанням.

Дорогою до парламенту я поспілкувався з учасниками акції залізничників, і кілька колег перед цим також казали про зарплати. Я з цієї трибуни не раз звертав увагу на те, що треба збалансувати ситуацію з заробітними платами, принаймні в державному та комунальному секторах. Залізничники також говорять, що вони вийшли не на політичну акцію, а із соціальними та професійними вимогами.

Звертаючись до Кабінету Міністрів, біля стін якого зараз перебувають залізничники і жаліються, що їх не чують, не хочуть з ними спілкуватися, я прошу нашого Прем'єр-міністра Дениса Шмигала, щоб вони почули людей і дали вичерпні відповіді на всі сім пунктів. Звісно, я оформлю депутатським зверненням вимоги профспілки залізничників і транспортних будівельників України до Кабінету Міністрів України.

Тепер щодо іншої проблеми, пов'язаної з децентралізацією і сферою фізичної культури і спорту, яку я представляю. З різних куточків України і до мене, і до вас, думаю, частіше до мажоритарників звертаються люди із сигналами про те, що закриваються спортивні школи та інші спортивні об'єкти в країні. Це неприпустимо. У законі передбачено запобіжник, що не можуть закриватися державні та комунальні спортивні школи без погодження з профільним міністерством. Проте це не вирішує питання, тому що насправді проблема глибше, там і районування нове, і технічні й інші супутні проблеми. Але зі свого боку ми також пропустили момент і не передбачили на етапі децентралізації захист стабільного фінансування сфери фізичної культури і спорту. Повірте, що це також один із дуже важливих соціальних стандартів: оздоровлення, правильне позитивне виховання і прославлення нашої держави, окремих регіонів і населених пунктів. Тому до цієї проблематики треба поставитися уважно, потрібно зробити все, що залежить від нас і від виконавчої влади. Кабінет Міністрів ми обрали для того, щоб забезпечити все-таки по всій країні однаковий мінімально допустимий рівень фінансування сфери фізичної культури і спорту з розрахунку на душу населення. Інакше не може бути, ми всі живемо в одній країні, давайте об'єднуватися, і всі фахівці повинні мати рівні умови для роботи, а вже ефективність визначатиметься за ступенем майстерності та професіоналізму, а не за тим, більше чи менше люблять ті чи інші громади, чи за їх спроможністю.

Дякую за увагу. Гарного дня.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бойку Юрію Анатолійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».
Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги, безумовно, я не перестану зараз спостерігати за ситуацією щодо позбавлення мовлення трьох каналів у незаконний, неконституційний спосіб. Хочу довести до вас реакцію міжнародної спільноти і Офісу Верховного комісара ООН з прав людини в Женеві, і представника ОБСЄ з питань свободи

засобів масової інформації. Усі визнали, що таке одноразове, миттєве відключення трьох каналів – це загроза свободі слова в Україні. У резолюції Європарламенту є цілий відділ, присвячений проблемам свободи слова в Україні. Особливо звернута увага на сам факт можливості виключення телеканалів без задіяння суду, а також непомірні повноваження регулятора в особі Національної ради з питань телебачення та радіомовлення.

Безумовно, ми сьогодні відстоїмо право наших журналістів давати інформацію, а народові України отримувати інформацію. Але на цьому фоні мене трохи дивують і дратують крики про якийсь там колабораціонізм. Скажіть, будь ласка, а придбати канал «Тоніс» у сина Януковича під час протистояння на сході – це не є проявом колабораціонізму? А виведення особистої яхти попередника з території Кримського півострова (увага!) в супроводі російських ВМС – це не прояв колабораціонізму? А продаж за ціною вище ринкової з отриманням компенсацій суднобудівного заводу на території Криму після 2014 року – це не є проявом колабораціонізму? Безумовно, отримання дивідендів, сплата податків Російській Федерації, з яких фінансується російська армія, – це що, прояв патріотизму?

Вважаю, що в цих умовах ті, які порушують питання і сьогодні кричать «ату!» на телеканали, фактично бояться дзеркала. Тому що, вибачте мені, нечого на зеркало пенять, коли рожа крива, уважаємые «папередники», далеко не уважаємые!

Тому позиція нашої фракції однозначна. Кожен громадянин України має право отримати інформацію. Якщо хтось порушує закон під час прямого ефіру, має нести кримінальну відповідальність, як це передбачено законом, або адміністративне чи фінансове покарання, але (увага!) встановлено в суді. А все решта – це страх перед народом, слугами якого ви назвалися. А насправді ви його боїтеся і закриваєте рота журналістам.

Дякую за увагу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Надійшла заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Рудик Сергій Ярославович.

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні мої друзі, виборці, українці, колеги! За кілька хвилин ви обговорюватимете питання, яке регламентний комітет запропонував вам пройти без обговорення. Ну, буває так у парламентаризмі. Тому дві депутатські групи взяли слово, і, власне, маю тут кілька хвилин для того, щоб сказати кілька тез.

Ви знаєте, що відбулося 28 січня в цьому залі? Я назвав двох своїх колег (одну нинішнього скликання парламенту, другу – попереднього скликання) людьми, які не мають відповідної освіти, не мають відповідного досвіду у сферах, які вони пропонують реформувати, і це викликало питання. У той саме день ця історія була в мене на сторінці *Facebook*. Ви знаєте, скільки коментарів було на тему сексизму і неетичної поведінки за 20 днів? Нуль цілих, нуль десятих. Але комусь дуже захотілося поговорити на тему, що дівчинка у 32 роки, – це величезна образа для української жінки. Якщо колеги так вважають, вибачте. Але непрофесіоналізм, нефаховість, невігластво не має статі, і ви це мусите зрозуміти.

У цьому залі є багато людей, які влучають у штангу, але регламентний комітет не має часу розглядати їхні питання. Невже ви вважаєте, що Олександр Корнієнко – автор крилатої фрази про «корабельну сосну», – реально переймається проблемами сексизму? Чи Брагар, який пропонував українцям продавати собак для того, щоб вони розрахувалися за ці тарифи? Не будьте наївними, «слуг народу» цікавить єдине питання – різке падіння їхнього рейтингу. Найкращий спосіб зупинити падіння рейтингу – це зачистити електоральне поле і забрати з цього залу інакомислячих і неугодних.

Розумію ще позицію стосовно ОПЗЖ. Вони бояться, що ті виборці, які голосували за «Опозиційний блок», голосуватимуть і за ОПЗЖ, чи ситуація стосовно Шарія. А чим вам Рудик не вгодив?

Ви знаєте, шановні українці, що я, крім того, що двічі складав присягу у Верховній Раді України, тричі ЦВК визнавала мене переможцем, до сьогодні не маю робочого місця в цьому залі й комітету. Ви думаєте, я менше вас буду «клепати», Дмитре Олександровичу? Ви думаєте, я менше розказуватиму про ваші плани дореформувати країну? Нічого подібного. Так, я виступав двічі на день – виступатиму чотири.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фролов Павло Валерійович. Надійшла ще одна заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

ФРОЛОВ П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Зараз ми даватимемо оцінку діям нашого колеги Рудика, який 28 січня з цієї високої трибуни порушив депутатську етику і дозволив собі образливі сексистські висловлювання стосовно жінок-депутатів. Нагадаю, що колега з депутатської групи «Партія «За майбутнє» сказав про депутатку попереднього скликання, що вона «дупля не різала». А одну з найефективніших законотворців цього скликання – Мар'яну

Безуглу – назвав дівчинкою 32 років, яка ні дня не працювала у спецслужбі і до чогось там нас закликає, додавши фразу «що вони курять?».

Засуджуючи такий вчинок, закликаю не лише пана Рудика, який, до речі, не спромігся стати співавтором хоча б одного прийнятого закону в цьому скликанні, а й усіх інших колег залишити хуліганську лексику в підворіттях і не ганьбити парламент злодійським жаргоном.

Для того щоб у майбутньому запобігти таким прикрим випадкам, ми сьогодні маємо покарати колегу і позбавити його права брати участь у п'яти пленарних засіданнях, опублікувавши це рішення в газеті «Голос України».

Недопущення депутата до участі у пленарних засіданнях матиме для нього не лише репутаційну шкоду, а завдяки впровадженій нами системі штрафів, напевно, призведе і до фінансових втрат. Адже неучасть у 70 відсотках голосувань позбавляє депутата виплат на здійснення депутатських повноважень розміром 45 тисяч гривень.

Як співавтор законопроектів щодо заборони проявів сексизму я звертаюся до голів комітетів з питань правоохоронної діяльності та з питань прав людини розглянути ці проекти та внести їх у сесійну залу. Ми маємо створити прецеденти не лише в парламенті, а дати сигнал всьому українському суспільству, що будь-які слова, жести, прояви, візуальні прояви, що виражають ідею про те, що одна людина або група людей гірша через свою стать, не просто не толерується, а й карається належним чином. Це стосується не лише публічної сфери, а й приватної, і також Інтернету.

Шановні колеги, скажімо «ні!» будь-якій дискримінації, образам та приниженню. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до розгляду питання.

РУДИК С.Я. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ви багато реплік тут згадали. Я ж також не брав репліку, правда? Ви не «клепайте», ви краще працюйте.

Щодо висновку Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України про висловлювання народного депутата України Рудика на пленарному засіданні Верховної Ради України 28 січня 2021 року до слова запрошується народний депутат України Кальченко Сергій Віталійович. Сергію Віталійовичу, хвилинку.

10 лютого 2021 року Комітет Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України розглянув на своєму засіданні заяву 58 народних депутатів України, членів депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», щодо образливих висловлювань народного депутата Рудика Сергія Ярославовича на пленарному засіданні

Верховної Ради України 28 січня 2021 року під час виступу у процесі розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України». У таких випадках за висновком комітету, до предметів відання якого належить... (*Шум у залі*). Шановні колеги! Ілля Володимировичу, трохи тихіше, будь ласка.

Відповідно до частини п'ятої статті 51 Регламенту Верховна Рада України без обговорення може прийняти рішення про позбавлення народного депутата України права брати участь у пленарних засіданнях (до п'яти пленарних засідань). Це рішення доводиться до відома виборців через газету «Голос України».

Сергію Віталійовичу, вам слово.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Шановна президіє, шановні народні депутати! Щойно Голова Верховної Ради озвучив положення частини п'ятої статті 51 Регламенту про те, що розгляд цього питання відбувається без обговорення. Це не забаганка регламентного комітету, як сьогодні пролунало, а це вимога закону.

Регламентний комітет на засіданні 10 лютого розглянув заяву народних депутатів – першого заступника голови фракції «Слуга народу» Олександра Сергійовича Корнієнка та інших народних депутатів України (всього 58 підписів) щодо висловлювань народного депутата Рудика на пленарному засіданні Верховної Ради України 28 січня 2021 року.

Також про висловлювання народного депутата Рудика на адресу народного депутата України Мар'яни Безуглої зазначила у своєму виступі на пленарному засіданні парламенту 2 лютого народний депутат Совсун.

Керуючись положеннями статті 51 Регламенту, за результатами розгляду заяви народних депутатів членів фракції «Слуга народу», а також беручи до уваги виступ народного депутата Совсун, регламентний комітет прийняв рішення ухвалити зазначений висновок і рекомендувати парламенту без обговорення прийняти рішення про позбавлення народного депутата України Рудика права брати участь у п'яти пленарних засіданнях парламенту і довести таке рішення до відома виборців через газету «Голос України».

Шановні народні депутати, я ще вважаю за необхідне поінформувати вас. Останнім часом лунають думки про те, що начебто рішення регламентного комітету було прийнято з порушенням процедурних вимог. Так ось, до складу нашого комітету входять 11 депутатів. Від початку засідання 10 лютого, яке відбувалося в режимі відеоконференції, приєдналося вісім членів комітету. При розгляді в подальшому питань зв'язок з двома членами комітету було втрачено. Під час розгляду цього питання були присутні на засіданні, брали участь в обговоренні і голосуванні шість членів комітету – більше половини від складу,

кворум був. За прийняття цього рішення проголосували чотири народні депутати – більше від присутніх. Тому це рішення прийнято відповідно до Регламенту і Закону «Про комітети Верховної Ради України».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Відповідно до частини п'ятої статті 51 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію комітету... (*Шум у залі*). Без обговорення, стаття 51 Регламенту, вивчіть нарешті.

Відповідно до частини п'ятої статті 51 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України щодо позбавлення народного депутата України Рудика С.Я. права брати участь у п'яти пленарних засіданнях Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 195.

Рішення не прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з шостою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності» ([№ 2739](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Устінова Олександра Юріївна.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, враховуючи, що тут говорили попередні спікери, я дуже прошу зараз тих, хто вважає себе учасниками Революції Гідності, хто підтримує те, що сталося на Майдані, хто визнає Революцію Гідності історичною подією, підійти сюди і показати, що все-таки це об'єднає парламент.

Сьогодні до вашої уваги пропонується проект Постанови Верховної Ради України, присвячений сьомій річниці Революції Гідності, Майдану, який забрав життя сотень наших громадян. Завтра сьома річниця цих подій. Цей проект постанови насамперед про справедливість і про нашу історію. Я хочу сказати, що навіть Європейський суд з прав людини визнав Революцію Гідності

історичною подією, дав правову оцінку тому, що це було. Але український парламент за сім років своєї діяльності так і не зміг це зробити.

Тому ми сьогодні можемо зробити історичний крок і визнати все-таки, що Майдан, Революція Гідності була історичною подією, що ми як парламентарії засуджуємо діяльність окремих працівників підрозділу «Беркут» і поліціантів, які вбивали людей. Що ми вимагаємо довести до логічного кінця і все-таки визнати в судах, що ті діяння, які робили ці люди, які робили керівники держави, були протиправними.

Ви знаєте, чому я кажу, що це про справедливість? Тому що 20 сімей рідних, близьких учасників Революції Гідності та Героїв Небесної Сотні не дочекалися цієї справедливості. Вони померли, чекаючи на ту справедливість, на те, щоб їхніх дітей визнали героями, а не переворотниками, як це намагаються зробити портнови через свої суди.

Тому ми сьогодні як парламент маємо дати консолідовану відповідь і проголосувати за те, що Майдан, Революція Гідності були історичною подією, за те, що все-таки ми як парламент...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується... *(Шум у залі)*. Я оголошу. Шановні колеги! Шановні колеги, оголошую... *(Шум у залі)*. Шановні колеги, послухайте, будь ласка! Оголошую хвилину мовчання за всіма, хто віддав життя під час трагічних подій, які відбулися в 2014 році.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні колеги, до слова запрошується голова Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Потураєв Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, рік тому ми з колегами на засіданні комітету розглядали цей проект постанови і підтримали його. 15 лютого цього року з метою уточнення окремих положень ми знову на засіданні комітету розглянули цей проект постанови і підтримали його.

У зв'язку з тим що минув рік від попереднього розгляду проекту постанови ми пропонуємо замінити шосту річницю на сьому, а також, не змінюючи суті документа, внести ще кілька правок техніко-юридичного характеру. Усі правки є у висновку комітету, який вам надано або в паперовому вигляді, або у ваших електронних кабінетах.

За результатами розгляду комітет рекомендує Верховній Раді України прийняти проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з шостою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності» (№ 2739) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

У мене є ще декілька секунд, і я хочу зазначити, що переважна більшість людей тут, у цьому залі, завдяки Революції Гідності. Переважна більшість людей, які є сьогодні тут, ніколи не опинилися б у цьому залі, якби не пролита кров Героїв Небесної Сотні. Я прошу про це не забувати нікого, хто зобов'язаний своєю політичною кар'єрою тим людям, які віддали своє життя за свободу України і кожного українця, також і тих, хто досі не має совісті називати ті події державним переворотом.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Чийгоз Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Парубію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Парубій Андрій Володимирович.

ПАРУБІЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Українці, сьогодні, коли ми бачимо активізацію російських військ на сході України, особливо важливо пам'ятати про Революцію Гідності. Адже немає сумнівів – Революція Гідності була етапом української боротьби за незалежність українського державотворення. І коли тут, у залі, Азаров проголошував про закриття шляху в Європу, це означало відкритий шлях до повної окупації України Російською Федерацією. Але Майдан зламав ці плани, Майдан не дав зробити Україну колонією Росії, і українці тієї зими виявили небувалий героїзм, захищаючи українську незалежність. Майдан став частиною української ідентичності. Тому сьогодні для російської пропаганди так важливо дискредитувати Майдан, так важливо агентам впливу Росії тут, у залі, показати, що Майдан – це був державний переворот.

Я звертаюся до найбільшої фракції. Як можна захищати інформаційну безпеку України від російської пропаганди і тут, з найвищої трибуни країни, дозволити російську пропаганду? (*Шум у залі*). Цього не можна робити. Війна почалася, до речі, тут. Ви вчора згадували про Крим. Я нагадаю: коли приймалися Харківські угоди, члени Партії регіонів з георгіївськими стрічками як російські

диверсанти провели тут рішення, щоб збільшити російський контингент у Криму. Це ви привели сюди російських солдат! Це ви почали війну! А ми сьогодні говоримо про нашу пам'ять. Сьогодні ми маємо цю заяву прийняти, щоб сказати і світу, і суспільству: Україна пам'ятає, Україна бореться і Україна перемає!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дануца Олександр Анатолійович. Увімкніть мікрофон з місця.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Віталію Безгіну. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безгін Віталій Юрійович.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, найбільша людська цінність – це життя. Власне, ніхто в залі українського парламенту не має жодного морального права ставити під сумнів героїзм людей, які загинули на Майдані, Героїв Небесної Сотні, українських солдат, що досі боронять нас від ворога і гинуть там щодня.

Про що цей проект постанови? Він не про політику, а про справедливість і вшанування пам'яті людей і героїв, які віддали життя за невідворотний курс України в Європу, за європейські цінності, за те, куди ми йдемо. Саме цю позицію задля цих людей ми маємо підтримати разом, без прив'язки до політичних прапорів і брендів. Звісно, можливо, виокремлюючи ті політичні сили, які більш органічно виглядали б у залі Державної Думи Російської Федерації, а не в залі українського парламенту. Така постанова має вшанувати героїв. Тому я закликаю всіх проукраїнських депутатів і проукраїнські сили підтримати її і, нарешті, на цьому річницю Революції Гідності зробити те, що ми мали зробити ще давно.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане Голово. Я хотів би відреагувати на закиди окремих колег, які виступали. Ви знаєте, ніщо так не дивує, як цинізм і подвійні стандарти, коли крадуть 144 мільйони гривень на Меморіалі пам'яті жертв Майдану. Є офіційне кримінальне провадження, що розслідується. Це перше.

Друге. Якщо ми згадаємо 2013 рік, а я дуже добре пам'ятаю жовтень, може, десь цей час, чому взагалі відбулися протестні акції в Україні. Питання було в підписанні економічної частини Угоди про асоціацію. Нам обіцяли європейський вектор економічної інтеграції, європейські стандарти, європейську заробітну плату в 1 тисячу євро і багато інших речей.

Що ми зробили за ці сім років? ВВП країни обвалився зі 183 до 153. Експорт товарів (здавалося б, ми отримали зараз нові можливості) був 63 мільярди – став 49. Якщо ми говоримо за європейські заробітні плати і пенсії, то в окремих країнах 1500, 1600 євро мінімальна заробітна плата, у нас зараз – 175 євро.

Інші показники. Мінімальна пенсія була в 2013 році в доларовому еквіваленті – 147, зараз – 77. Так само прожитковий мінімум. Ось, що нам дає можливість говорити про те, що європейський вектор економічної інтеграції і той економічний курс, який був запропонований, виявилися хибними.

Наостанок. Інвестиції, держборг, заборгованість із заробітної плати, зростання ціни на газ у 13 разів, зростання тарифу на опалення в 13,2 разу – це ті показники, які говорять про те, що ми не досягли європейських стандартів життя та рівня купівельної спроможності. Нинішня Верховна Рада сьогодні має не декларувати, а запропонувати той економічний курс, який реалізує європейський рівень життя в Україні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гузь Ігор Володимирович.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Депутатська група «Партія «За майбутнє». Друзі, у цьому залі, я переконаний, переважна більшість присутніх – це або учасники Майдану, або ті, які співчували Майдану. Є й такі, і їх багато в провладній фракції. І лише одна політична сила, яка й тоді була за Росію, за Путіна і проти України.

Що таке Майдан для більшості українців? Це не лише боротьба за європейський вектор, не лише боротьба за важливі цінності – насамперед це боротьба за свободу, за свободу нашої країни.

Гляньте, що було в минулому році і відбувається в цьому році в наших сусідів – Білорусі. На жаль, вони не змогли за ці 30 років здобути свободу. Диктатор «прижав» цілий народ, 30 тисяч людей було кинуте до в'язниць, вбивства, насильство. На жаль, їм не вдалося. Те саме сьогодні в Російській Федерації. Люди встають з колін, але вони не змогли.

Ми змогли. Ми змогли не тому, що політики повели, а тому що народ встав, дехто пішов під кулі і сьогодні лежить у сирій землі. Мені прикро як майданівцю, який також був у цьому залі п'ять минулих років. Прикро за те, що

нам, постмайданній владі, не вдалося за ті п'ять років закрити всі проблемні питання, притягнути тих, хто вбивав, побудувати музей Майдану і ще багато речей.

Проте ми не маємо зупинятися. Я за те, щоб ми консолідовано підтримали цей проект постанови і все-таки добилися того, аби ті герої на Майдані були, справді, героями не лише серед українців, а й у всьому світі.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Напевно, я вперше це озвучу, але дуже добре пам'ятаю вулицю Оранжерейну. Хто не знає і хто не з Києва, що таке вулиця Оранжерейна, – це центральний морг, а ще вулицю Петра Запорожця, там ще один морг. На Оранжерейну везли хлопців з Михайлівської церкви, а на Петра Запорожця хлопців, які лежали в готелі «Україна». Досі пам'ятаю очі батька Івана Тарасюка і батька Сашка Храпаченка, які приїхали першими на розпізнавання тіл... (*Шум у залі*). Закрийте рота, будь ласка, цьому депутату, який сидить тут у першому... (*Шум у залі*).

Цих батьківських очей ви ніколи не забудете, бо від них холонуть жили – щоб вони побачили своїх синів, чи вони лежать у морзі, чи ні. У кого не підніметься рука проголосувати за цей проект постанови, який визнає Майдан історичною подією, – купіть, нарешті, собі квитки. Хочете, ми вам купимо, їдьте вже в той Ростов чи куди завгодно. Там немає наших майданів, там немає цих довбаних українців, немає всіх інших, тих, хто вам псує життя. Забудьте за цю країну і просто їдьте звідси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дорогий український народе! У 1991 році ви та ваші батьки вибороли незалежність України де-юре, але не де-факто, і в лютому 2014 року відбувся бій за ментальну незалежність українського суспільства від так званого «руського мира». Тоді Україна заплатила надто високу ціну, біль і неспокій огорнули кожне серце українця. Ми досі не віддячили героям Майдану, їхнім сім'ям, родинам за їх величний подвиг.

Сьогоднішня заява, проект постанови щодо якої ми голосуємо, – це визнання їхньої жертви і того, що ми продовжуємо втілювати їхні ідеї з розвитку демократичного проєвропейського українського суспільства в життя.

Слава Героям Небесної Сотні! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Європейський суд з прав людини дав чітке визначення: мирний протест, який був жорстоко придушений владою. Проте думаю, що Майдан – це не оцінки, а те, що ти сам відчуваєш. І коли сім років тому в Донецьку, Сімферополі, Запоріжжі чи Львові люди виходили на вулиці, це було їх ставлення до того свавілля, до тієї жорстокості, до тієї тупості, яку проявляла влада. Але ще важливіше, які уроки ми всі винесли.

Ключовий урок. За сім років лише один голова Запорізької обласної ради, який перетворив Запорізьку обласну владу у сходку злочинців, поніс відповідальність. Усі інші уникли цієї відповідальності.

Думаю, це відповідь на запитання, чи винесемо ми уроки на майбутнє і чи об'єднає це націю.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається заступнику Голови Верховної Ради України Кондратюк Олені Костянтинівні.

Після цього переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні народні депутати, дозволю собі від президії Верховної Ради України висловити свою точку зору щодо цього проекту постанови. Я була ініціатором цього проекту постанови на засіданні Погоджувальної ради, і дякую керівнику гуманітарного комітету і всьому його складу за те, що внесено цей проект постанови в зал.

Цей проект постанови – це крапка в історичній справедливості, це те, про що ми повинні пам'ятати, усі ті, які віддячують тим людям, що загинули за те, щоб ми сьогодні могли бути тут, працювати на благо людей. Відверто кажучи, це лакмусовий папірець на те, чи ми за європейську справедливість, чи й надалі хочемо бовтатися в тому болоті, що зараз пропонують нам своїми виступами деякі депутати тут, у залі.

Робота парламенту 18 лютого 2014 року починалася також з кривавих подій – я особисто брала в цьому участь, коли допомагала людям вийти з тих

ситуацій, що траплялися. Для мене це особистий біль, і дуже прошу не кидатися словами в ці пам'ятні дні.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Заяву Верховної Ради України у зв'язку з шостою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності» ([№ 2739](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято (*Оплески*). Дякую.

Покажіть, будь ласка, по фракціях та групах.

«Слуга народу» – 200, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 24, «Батьківщина» – 20, «Партія «За майбутнє» – 12, «Голос» – 15, «Довіра» – 16, позафракційні – 8.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення окремих положень у зв'язку із здійсненням спеціального досудового розслідування» ([№ 2164](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Неклюдов Владлен Михайлович.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дорогі українці! Наближається сьома річниця подій на Майдані, важливих для країни, жакливих для людей. Ці події були в нас перед очима, і здавалося, що ми всі свідки цих зухвалих та страшних злочинів, що ось-ось – і винні будуть встановлені та покарані. Але, на жаль, так не сталося. Не хочу і не буду нікого звинувачувати, але й досі винних у розстрілі людей на Інститутській не засуджено. Незважаючи на час люди чекають на це, великий суспільний запит на засудження Януковича, Захарченка та інших, тобто замовників, організаторів цих страшних злочинів ще існує, і ми маємо на нього відповісти.

Законопроект № 2164 розроблений саме з метою невідворотності покарання осіб, які вчинили злочини та з метою уникнення кримінальної відповідальності виїхали чи перебувають в інших країнах, зокрема в країні-агресорі, або на тимчасово окупованих територіях України.

У чинному Кримінальному процесуальному кодексі України спеціальне досудове розслідування має прив'язку до оголошення особою в міжнародний розшук, що у свою чергу роблять органи досудового розслідування, прокурора залежними від того, що Інтерпол виставить чи не виставить так звану червону картку.

А на практиці суди, як правило, відмовляють у задоволенні клопотань про здійснення спеціального досудового розслідування чи судового провадження, а винні особи продовжують уникати справедливого покарання. Настав час покласти цьому край.

Законопроект пропонується дві підстави для оголошення розшуку підозрюваного: якщо місцезнаходження підозрюваного невідомо; якщо підозрюваний ухиляється від явки на виклик слідчого, прокурора, слідчого судді, суду за умови його належного повідомлення про такий виклик, та існують обґрунтовані підстави вважати, що він виїхав та/або перебуває в іншій країні або на тимчасово окупованій території України.

Крім того, законопроектом змінюється прив'язка інституту спеціального досудового розслідування до оголошення особи в міжнародний розшук на внесення проекту постанови про оголошення підозрюваного у розшук.

Шановні колеги, впевнений, що на цьому річницю подій на Майдані найкращим подарунком для потерпілих, родичів, близьких загиблих героїв на Майдані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова Комітету з питань правоохоронної діяльності Монастирський Денис Анатолійович.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, цей законопроект – це наш борг перед людьми, які вийшли в 2014 році на опір проти системи, що придушувала народ України. Це борг перед тими, хто загинув, борг перед тими, хто пішов далі по життю, але назавжди запам'ятає ці дні й цей рік. Зокрема, це борг перед тими, які виїхавши з України, перебуваючи за кордоном, уже багато років вважають, що не може Україна притягнути до відповідальності тих злочинців, які вчиняли, організовували та супроводжували ці вбивства, злочини проти народу України.

Колеги, у мене є прохання підтримати цей законопроект у першому читанні. Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув його і також рекомендує підтримати в першому читанні за основу. До другого читання треба допрацювати і визначити ті запобіжники, що мають бути щодо цього законопроекту,

і це абсолютно справедливо. Але зараз ми маємо показати нашу волю до того, що невідворотність покарання має значення в нашій державі.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат України Кабаченко Володимир Вікторович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, безумовно, ми цілком згодні з тим, що справи, які стосуються Майдану, відновлення справедливості стосовно Героїв Небесної Сотні, людей, які безневинно були вбиті на Майдані режимом Януковича, мають бути, врешті-решт, вирішені. Спеціальний законопроект, який повинен розв'язати цю проблему, ми повинні прийняти в парламенті.

Фракція «Батьківщина» одноставно підтримує ідею, щоб саме ті норми, що визначені в цьому законопроекті, були прийняті. Але цей законопроект потрібно голосувати лише в першому читанні, тому що до другого читання ми маємо розмежувати питання, що стосуються Майдану, Героїв Небесної Сотні, притягнення до кримінальної відповідальності режиму Януковича і їх пособників, від усіх інших питань, що абсолютно не мають стосунку до Майдану.

Тому в першому читанні ми цей законопроект голосуємо, і фракція «Батьківщина» подаватиме поправки, щоб розділити ці питання до другого читання. Вважаю, що це буде правильно і справедливо. Давайте під шумок правильних речей, захисту Майдану, захисту відновлення справедливості не ставити ті речі, що цілком руйнують кримінальне процесуальне законодавство. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лопушанський Андрій Ярославович.

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар Вікторія Петрівна.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Для кожного, хто був на Майдані, ці дні дуже складні. Емоційно я дуже добре розумію своїх колег: і Андрія Парубія, і Соломію Бобровську, і Олену Кондратюк. Повірте, нам дуже важко це згадувати. Думаю, усі, хто це бачив і чув, це величезна травма на все життя. Не можу не погодитися з тим, що це наш величезний борг перед сім'ями загиблих, перед дуже багатьма людьми.

Ми в попередньому скликанні декілька разів подавали цей законопроект щодо заочного засудження. Ви знаєте, у цьому залі були люди, які настільки лобіювали свої інтереси, які, справді, проплачували великі гроші для того, щоб такий закон не був прийнятий. Це треба чесно визнати. Цей інструмент має діяти в тих історичних умовах, які пережила Україна.

Але я не можу й не погодитися з моїм колегою Іваном Крульком. Справді, це палиця на два кінці, і цей інструмент треба буде вдосконалити до другого читання. Потрібно зробити все можливе, щоб він не застосовувався з політичною метою політичних розборок влади. Бо він насправді дуже зручний для цього, тому що без оголошення в Інтерпол можна буде застосовувати процедуру заочного засудження. Тобто невідворотність покарання за справи Майдану і неможливість застосування з політичною метою – це наш підхід.

Але зараз я ще хочу дещо сказати про Майдан тим, хто тут багато волає про економічну інтеграцію, про «папередніков» і таке інше. Ви знаєте, у «папередніков», на жаль, були «папереднікі», і це були ви. Це були люди, які довели країну до банкрутства, коли в Держказначействі був нуль, взявши в борг 4 мільярди в Путіна. Це були люди, які проголосували в цьому залі Харківські угоди, які дозволили росіянам завести свої війська до Криму і фактично добилися того, що Крим на якийсь час, думаю, був окупований Російською Федерацією. Ці «папереднікі» прямо причетні до справ Майдану і мають нарешті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, пане Голово. Я із задоволенням подискутував би щодо економічних передумов і підходів, що були в нас у 2014, 2017 і 2018 роках, але передам слово Григорію Мамці, який фахово розкаже, чому з професійної точки зору...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати, можна говорити про всі події, можна прив'язувати їх до

закону, щось визнавати, щось не визнавати, але цей законопроект трохи про інше, про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу.

Дія Кримінального процесуального кодексу поширюється не лише на тих, хто втік, а на всіх громадян України. Якщо буде підміна понять конкретно щодо якоїсь однієї справи, то це дурість парламенту. У цьому законопроекті говориться про дві прості речі, що слідчий може розмістити дві повістки, а не вручити належним чином, і оголосити в міждержавний розшук. Це правильно. На мою думку, потрібно все-таки правоохоронній системі, маючи таку кількість правоохоронних органів, високоякісно виконувати свою роботу.

Хочу звернути увагу, що оголошення в міжнародний розшук до процедури заочного засудження – це лише 0,01 відсотка щодо розпочинання процедури. Процедура розпочинається на загальних підставах на умовах Кримінального процесуального кодексу, коли правоохоронний орган, процесуальний керівник звертається до суду, доказує щодо розпочинання процедури заочного засудження, і суд починає цю процедуру своїм відповідним рішенням. Можна змінювати закон, але ці зміни приведуть до того, що потім судова гілка влади буде корумпованою, що не дає підстав розпочинати заочне засудження.

На жаль, ми не підтримуватимемо цей законопроект, тому що зміни, які використовуються під одні події, будуть поширюватися на всіх громадян України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович. Більше ніхто не бажає виступити? Арешонков, Устінова. Через 4 хвилини переходимо до голосування.

Тарас Іванович Батенко.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги, наша депутатська група «Партія «За майбутнє» погоджується з висновками представників і фракції «Батьківщина», і фракції «Європейська солідарність», які говорять про те, що цей законопроект, як палка на два кінці. Ми розуміємо те, що повинні шукати реальний інструмент для притягнення до відповідальності осіб, які причетні до цієї трагедії, що сталася на Майдані, і до Революції Гідності, до крові, яка пролилася там, які сьогодні переходять в Росії або на окупованих територіях України. Підставами для оголошення в розшук може бути достатньо лише існування обґрунтованих підстав вважати, що вони виїхали або перебувають на цій території, за висновками правоохоронних органів.

Але ми пишемо закони на постійній основі, а не лише для представників колишнього політичного режиму, яким місце у в'язниці. Тому ми переконані, що нам важливо, щоб злочинці, які своїми діями призвели до Майдану в 2014 році, були покарані. Нам також важливо, щоб у руках будь-якого Президента України, незалежно від прізвища, не з'явився в майбутньому потужний

механізм тиску на політичних опонентів. Під час прийняття цього проекту закону ми пам'ятатимемо про проведену і попереднім Президентом України судову реформу, за якою в нас судді і суди стали значною мірою підконтрольними одній людині.

Тому, очевидно, що ми виходимо з існуючих політичних реалій. Ми вважаємо, що цей законопроект потрібний, що його треба приймати лише в першому читанні, доопрацювати до другого читання із встановленням часових рамок періоду Революції Гідності. У таких умовах наша депутатська група готова проголосувати за нього і в другому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чернів Єгор Володимирович.

ЧЕРНІВ Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Тут уже було багато сказано про те, що для нас є Революція Гідності, і це, справді, цивілізаційний вибір, який зробила Україна сім років тому. Думаю, що ми не звернемо з цього шляху. Але водночас це велика трагедія для багатьох сімей, які втратили своїх близьких. Я особисто, на жаль, був свідком загибелі одного з Героїв Небесної Сотні, який помер фактично в мене на руках. Його вбили кулею, якою зупиняють автотранспорт, просто пробили... Я бачив його очі. Вважаю, що допоки не буде справедливого правосуддя для тих, хто вчиняв такі злочини, ми не можемо закрити цієї незагоєної рани. Допоки не буде покарано тих злочинців, ми будемо мати ризик повторення такої ситуації і, не дай Боже, втрати країни. Тому я прошу підтримати цей законопроект у першому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги, депутатська група «Довіра» цілком підтримує ту логіку, що була висловлена професіоналами юристами, правниками з тим, що потрібно дуже уважно підходити до змін, у цьому випадку до Кримінального процесуального кодексу, тому що є юридичні аспекти і бажано, щоб вони утрималися в повному обсязі.

Але в цьому законопроекті йдеться про забезпечення невідворотності покарання за ті кримінальні правопорушення, злочини, що було вчинено посадовими або іншими особами, які покинули і перебувають на території інших держав. Тому ми маємо шукати і вдосконалювати механізм притягнення до відповідальності таких осіб.

Невідворотність покарання – це ключова позиція. Тому депутатська група «Довіра» буде підтримувати в першому читанні за основу цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Устінова Олександра Юріївна.

УСТІНОВА О.Ю. Шановні, я кількома словами поясню, у чому полягає цей законопроект. Для того щоб заочно засудити людину (ту, яка зараз перебуває в Росії, на окупованих територіях, чи тих «беркутів», які втекли), треба її оголосити в міждержавний чи в міжнародний розшук. У міждержавний розшук ми не можемо оголосити, бо це лише по країнах СНД, а Росія нам каже, що вона не видасть цієї людини, тому що це не відповідає державним інтересам Російської Федерації, і я це розумію. Тому нам не видають Пшонки, Захарченка і всіх інших, які вчиняли ті вбивства і те, що відбувалося на Майдані.

Ми не можемо цих людей оголосити в міжнародний розшук, тому що вони були на топових позиціях, і Інтерпол цього не робить. Тому ми повинні мати інструмент, щоб зараз тих людей, які перебувають у Росії і на непідконтрольних територіях, що належать усе-таки Україні де-юре, оголосити в розшук і заочно засудити, щоб ті «беркути», які вбивали наших людей на Майдані, були засуджені. Це про справедливість. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення окремих положень у зв'язку із здійсненням спеціального досудового розслідування» ([№ 2164](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

СТЕФАНЧУК Р.О., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, коротке оголошення. Народний депутат Івченко у зв'язку з тим що не спрацювала його картка просить зарахувати голос «за» під час голосування щодо проекту Постанови [№ 2739](#). Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення зміни до підпункту 7 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» щодо продовження строку завершення підготовки кандидатів та докторів наук ([№ 4667](#)) та проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо присудження наукових ступенів» ([№ 4667-1](#)).

Нам потрібно прийняти рішення про включення цього питання до порядку денного. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати. Треба 226 голосів.

«За» – 319.

Рішення прийнято.

Пропонується застосувати процедуру *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Шпак Любов Олександрівна.

ШПАК Л.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 194, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий, шановні колеги! Переконана, що ми всі усвідомлюємо, що наша робота в парламенті повинна бути спрямована, зокрема, на вирішення нагальних потреб, що виникають. Така нагальна потреба є – це соціальне напруження, що зараз існує в нашому науковому середовищі.

Я доктор економічних наук, шість років працювала ректором університету. Проте уявіть, ми хочемо продовжити на шість місяців, тобто до кінця року, захист кандидатських, докторських дисертацій, так як з причини пандемії COVID-19 не змогли деякі науковці вчасно написати роботу, але подається альтернативний законопроект, який повністю нівелює цей проект закону. Він не є альтернативний, а повністю змінює систему. Тобто вже 10 березня наші науковці не зможуть подати наукові роботи до захисту, відповідно нова система не розроблена, і до цього щодо цієї системи ми повинні прийняти рішення.

Щодо альтернативного законопроект. Там ми повністю нівелюємо таке поняття, як «доктор наук». Тому що доктор наук, як мені відповіли, зверніть увагу, – це наука. Але вибачте, магістерська робота, кандидатська робота – це також є наукою. Давайте не будемо вбивати нашу науку! Це перше.

Друге. Я підтримую альтернативний законопроект, якщо вже будемо йти до цього, і дам свої поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова Комітету з питань освіти, науки і інновацій Бабак Сергій Віталійович. Дайте, будь ласка, 4 хвилини від авторів і від комітету.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Ми зараз говоримо про альтернативний законопроект. Основний законопроект пропонує відтермінувати ще раз строки захисту кандидатів і докторів наук, які починали свою підготовку до 1 вересня 2016 року, ще на півроку. Я нагадаю, що минулого червня ми вже це одного разу зробили і відтермінували. І це проблема, що просто відтермінується. Ми ж альтернативним законопроектом пропонуємо її розв'язати. Ті, які почали свою підготовку як майбутні кандидати або доктори наук до 1 вересня 2016 року, зможуть захищатися постійно, тоді, коли вони цього захочуть, у постійно діючих спецрадах без конкретного терміну до 31 грудня. Є поважні причини, що зараз виписані в законопроекті, які дають їм право це робити. Тому не треба, думаю, їх обмежувати ще одним якимось дедлайном. Це перше.

Друге. У цьому законопроекті пропонується перевести докторів наук із Закону «Про вищу освіту» до Закону «Про науку і науково-технічну діяльність». Я не погоджуюся з попереднім промовцем, тому що магістерська і *PhD* програми – це освітньо-наукові програми, а докторська – це чиста наука. Тому їй місце в Законі «Про науку і науково-технічну діяльність». Більше того, це зовсім жодним чином не вплине на роботу спеціалізованих вчених рад, на роботу закладів вищої освіти з підготовки докторів наук чи будь-яких інших наукових ступенів.

Найголовніше. Пропонується, нарешті, впорядкувати присудження наукових ступенів. Для докторських – нічого не змінюється, будуть постійно діючі спеціалізовані вчені ради, а для *PhD* – трохи інакше, ми передаємо це повністю на автономію університетів, які зможуть створювати разові спецради щодо захисту докторів філософії, присуджувати ступінь, і атестаційна колегія Міністерства освіти й науки більше не буде затверджувати цього рішення, право і відповідальність повністю передаються на місця в рамках децентралізації й автономії університетів.

Тому комітет розглянув обидва законопроекти і ухвалив рішення законопроект № 4667 відхилити, а законопроект № 4667-1 прийняти за основу.

Колеги, єдине, з чим я можу погодитися, про що казав попередній промовець, це з тим, що в нас, справді, спливає 30 червня строк видачі дипломів кандидатів наук. А відповідно до 15 травня працюють спеціалізовані вчені ради, а до 10 березня потрібно подати оголошення про захист. Тому нам треба терміново прийняти цей законопроект, щоб упорядкувати систему до 10 березня.

Дякую, колеги. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Вибачте, може, також непарламентське слово скажу, ото поперло. Нарешті мені дали можливість сказати слово.

Хочу підтримати нашого колегу Сергія Бабака з цим законопроектом. У мене сидить на телефоні доктор наук, професор, який кричить: «Бабак з докторами!». Тобто цілком правильна позиція – прийняття цього законопроекту, який уможливить, з одного боку, усе-таки вирішити питання здачі тими особами, які вже з 2016 року почали захист докторських дисертацій, а з іншого – розділити, що докторат – це науковці, а не перебувають у якійсь там освітній процедурі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кубів Степан Іванович.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово пану Ростиславу Павленку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав Миколайович Павленко.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Шановні колеги, справді, фракція «Європейська солідарність» виходить з того, що проблеми варто розв'язувати, а реформи завершувати, а не вкотре відкладати їх на потім. Тому ми в першому читанні підтримуватимемо альтернативний законопроект, виходячи з того, що новий механізм захисту, який дозволить ширшу автономію університетів, дасть можливість, нарешті, розв'язати цей вузол і показати спосіб і вид захисту для всіх тих, хто захищається і на рівень доктора філософії, і на рівень докторів наук.

Законопроект ще потребує доопрацювання в частині розподілу повноважень між Міністерством освіти і науки і Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, щодо деяких інших питань. Але це спокійно можна зробити до другого читання, відповідно з тим пов'язана наша позиція.

Однак підтримка цього законопроекту має відкрити цілу низку, як нам видається, доопрацювань щодо системи освіти, вищої освіти, зокрема фінансової автономії університетів, у ефективнішій боротьбі з плагіатом, недопущення на найвищі посади, зокрема міністерські, людей, які обґрунтовано підозрюються в плагіаті, і питаннях щодо якості підручників і навчальних матеріалів.

Дуже дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народна депутатка України Констанкевич Ірина Мирославівна, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Прошу передати слово Тарасу Івановичу Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, ми знаємо про те, що демократія – це в нас процедура. А якщо ми говоримо про науку, то вважаємо, що наука повинна стояти все-таки вище процедури. Процедура не повинна зв'язувати путами науковий процес.

Вважаю, що нам треба якнайшвидше приймати один з цих законопроектів. Я, звичайно, прихильніше ставлюся до базового проекту, де є співавтором наша колега Ірина Мирославівна Констанкевич. Хочу сказати, що цей законопроект, безумовно, важливий для кількох сотень вчених, які хочуть стати кандидатами, докторами наук. Тому що захисту чекають молоді науковці, вони вже не можуть подавати до захисту, процедура триває чотири місяці. Уже зараз спеціалізовані вчені ради не приймають до захисту дисертації, тому що процедура має завершитися на початку червня.

Ми розуміємо, що якщо зараз не приймемо до захисту тих вчених, то можемо позбутися чи відтермінувати появу глибоких філософів, політологів, істориків, науковців, чії імена можуть стати в один ряд з іменами відомих вчених, таких як Мирослав Попович, В'ячеслав Брюховецький, Мераб Мамардашвілі та інших.

Хочу сказати, що варто розуміти різні терміни, що в'яжуться в цьому законопроекті. Скажімо, терміни «фальсифікація» і «фабрикація». Можливо, нам треба до кінця розтлумачити ці терміни, щоб не було зловживань. Бо якщо хтось накладе табу на питання фальсифікації, фабрикації дисертації, спеціалізована вчена рада може втратити свій статус на кілька років і вищий навчальний заклад стати жертвою, також можуть стати жертвами багато науковців. Фальсифікація має стати окремим законом про академічну доброчесність.

Питання погодження з МОН, створення спеціалізованих вчених рад. Це також питання суперечливе, яке вирішується досконаліше в базовому законопроекті.

Тому вважаю, нам треба розробляти не тимчасове положення про захист, а постійне, і ми готові проголосувати за базовий законопроект нашого співавтора в першому читанні за основу.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сухов Олександр Сергійович.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Білозір.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановний пане головуєчий, шановні колеги, шановні українці! Думаю, лише завдяки тому, що був внесений законопроект № 4667 щодо продовження можливостей захисту дисертацій, у якому я також є співавтором, ми отримали альтернативний законопроект.

Як на мене, цей законопроект трохи використовує оцю проблему з дедлайном щодо подачі документів стосовно дисертацій, і ті проблеми, які виникли з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, що не розробили у строк порядок захисту, МОН не розглянув, уряд не затвердив. Відповідно ми користуємося цим, що потрібно продовжити цей дедлайн, і перекроюємо зовсім не в кращий бік Закон «Про вищу освіту».

Вважаю, що треба було окреслити проблеми, напрацювати спільну позицію з науковцями. Натомість ми в понеділок реєструємо законопроект, у вівторок на позачерговому засіданні комітету розглядається проект без висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, і вони рекомендують нам його прийняти. Проте, як на мене, є бажання змінити відносини у сфері захисту дисертацій, вони не дуже якісні. Тому ми будемо вносити поправки до другого читання.

Науковці, які вчора ознайомилися з текстом законопроекту, дзвонять мені і запитують: чому із Закону «Про вищу освіту» прибирають ступінь доктора наук, що, університетам наука не потрібна? А чи працюючи в університеті, ми не втратимо через те відповідні надбавки? Потрібно це чітко виписати, щоб люди за це не переживали.

Виникає також питання щодо надання МОН додаткового повноваження погоджувати утворення разових спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії. Чи це нам потрібно? Ви хочете повернути корупційні ризики назад до МОН?

Тому подаватиму поправки до другого читання. Більше того, сьогодні після засідання парламенту переговорю з рядом ректорів і пораджуся з ними, що можна напрацювати. Сподіваюся, профільний комітет буде конструктивний і врахує ці поправки до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Хто ще? Лукашев. А хто ще виступатиме? Совсун.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Лукашева.

ЛУКАШЕВ О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, ми підтримуємо альтернативний законопроект з кількох позицій. Перше. Потрібно убезпечити молодих науковців від тієї бездіяльності МОН і НАЗЯВО, що призвело до того, що на підставі відсутності нормативної процедури довгий час не могли розпочати захист дисертацій на присудження ступеня доктора філософії.

Друге. Треба вирішити питання з переводом тих норм стосовно ступеня доктора наук до Закону «Про науку і науково-технічну діяльність», оскільки, справді, в освітянському середовищі виникає занепокоєння щодо надбавок науково-педагогічним працівникам. Але ж позитив у тому, що університети мають повну автономію щодо присудження ступеня доктора філософії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, щодо цього законопроекту. Ви знаєте, я з цікавістю слухаю, як зараз представники всіх фракцій, які голосували за призначення Сергія Шкарлета міністром освіти і науки України, скаржаться на те, що Міністерство освіти і науки України не розробило необхідної нормативки. Друзі, про це треба було думати тоді, коли ви голосували за Сергія Шкарлета, а зараз ви дивуєтесь, що він чогось не виконує. Це перше.

Друге. Питання про логіку того, які рішення ми приймаємо. Пам'ятаю, як рік тому, можливо, більшість забула, у цій залі голосувався законопроект, у якому пафосно розповідалося про те, що ми децентралізуємо повноваження у сфері освіти, у сфері вищої освіти: забираємо ліцензування в Міносвіти, забираємо інші повноваження. Зараз альтернативний законопроект, який пропонується, повертає ліцензування, повноваження щодо погодження створення спецрад під Міністерство освіти і науки України – те саме Міністерство освіти і науки України, яке не справляється зараз із підготовкою чинної нормативки. Друзі, давайте будемо послідовнішими і більш стратегічно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Ви знаєте, мені дуже цікава дискусія з приводу цих двох законопроектів у залі про те, який підтримати, який не підтримати. Проблема полягає в тому, що це два різні законопроекти. Вони стосуються різного предмета, і не може бути законопроект № 4667-1 альтернативним до законопроект № 4667, яким вноситься одна зміна до перехідних положень: пропонують змінити строк, тобто на півроку продовжується можливість молодим вченим захистити кандидатські й докторські, а законопроектом № 4667-1 вносяться зміни ще до чотирьох інших законодавчих актів. Він не є правильним чи неправильним, він просто інший.

Тому я хочу звернути увагу, знаєте, за принципом, коли не можна, а дуже хочеться, то тоді можна. Не можна було цей законопроект реєструвати як альтернативний. Ми його мали окремо розглянути, спочатку проголосувати за основу і в цілому законопроект за моїм співавторством, яким продовжується на півроку можливість захистити кандидатські й докторські, а потім окремим документом розв'язати проблему, щодо якої подали свій проект голова комітету пан Бабак і члени комітету. Ось про що я кажу.

Безумовно, що треба голосувати хоч за щось, бо необхідно розв'язувати проблему. Але я звертаю увагу, що не можна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили? Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо присудження наукових ступенів» ([№ 4667-1](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 339.

Рішення прийнято.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок та пропозицій і підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо присудження наукових ступенів» ([№ 4667-1](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до статті 16 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами» ([№ 4259](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.
«За» – 231.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів Шахматенко Роман Сергійович.

Думаю, що ми заслухаємо заступника міністра і підемо на перерву, саме буде 12 година 1 хвилина. Немає заперечень? Ваш час іде, говоріть, будь ласка.

ШАХМАТЕНКО Р.С., заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів України. Дякую. Шановна президіє, шановні народні депутати! На розгляд Верховної Ради України урядом пропонується проект Закону «Про внесення змін до статті 16 Закону «Про охорону атмосферного повітря» щодо регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами» (№ 4259).

Метою законопроекту є приведення Закону України «Про охорону атмосферного повітря» у відповідність із вимогами європейських регламентів з регулювання фторованих парникових газів та озоноруйнівних речовин і Монреальського протоколу та Кігалійської поправки до нього.

Зазначене дасть можливість боротися належним чином із змінами клімату, а також руйнуванням озонового шару. Прошу народних депутатів підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Василенко Леся Володимирівна.

ВАСИЛЕНКО Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, метою внесення таких змін є приведення Закону України «Про охорону атмосферного повітря» у відповідність із Законом України «Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами». Насправді це технічний законопроект, який стосується дотримання Україною взятих на себе міжнародних зобов'язань, особливо після набрання чинності для України Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар і конкретно щодо поступового скорочення та в подальшому припинення споживання цих речовин.

У 2016 році прийнято Кігалійську поправку до Монреальського протоколу, згідно з якою встановлено вимоги щодо регулювання фторованих парникових газів за механізмом скорочення споживання озоноруйнівних речовин. Законопроект врегульовано питання щодо використання імпорту озоноруйнівних речовин і фторованих парникових газів та товарів, які їх містять, а також їх споживання на території України.

За висновками Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу законопроект не суперечить зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію, а також відповідно до норм права Європейського Союзу.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України також не заперечує щодо можливості прийняття цього законопроекту.

Відповідно за результатами розгляду на засіданні комітету ухвалено рішення про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до статті 16 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами».

Прошу підтримати цей законопроект, він є абсолютно технічним і необхідним для того, щоб ми рухалися євроінтеграційним шляхом і українці жили й дихали чистим повітрям.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Народний депутат Бондар Михайло Леонтійович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Передайте, будь ласка, слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький, «Європейська солідарність».

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, це цілком технічний законопроект, звичайно, його треба підтримати, а в другому читанні врахувати пропозиції ГНЕУ

і відкоригувати його редакційно. Це хороший приклад, коли ми імітували турбо-режим, тиснули кнопку за недосконалі законопроекти для того, щоб зараз тиснути кнопку заради їхнього виправлення.

Тому, так, ми натиснемо кнопку «За» і підтримаємо цей законопроект у першому читанні, щоб виправити помилки турборежиму. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народна депутатка Скороход Анна Костянтинівна, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Ми цілком підтримуємо цей законопроект. Більше того, він, справді, технічний і потребує прийняття.

Сьогодні хочу згадати свій округ і Богуславщину. У мене в місті Богуславі є фабрика «Темп», яка своїми викидами отруює життя людей, не дає їм нормально дихати, і ніхто на цю фабрику не має управи. Куди я не писала б і в які екологічні інспекції, нагляди не зверталася б, що ми не робили, усе закривається, тому що цю фабрику повністю покриває Міноборони.

Я звертаюся зараз до Президента, до Кабінету Міністрів України, до Міністерства екології з проханням втрутитися в цю ситуацію та допомогти, щоб фабрика або встановила фільтри, щоб не отруювати людей, або була тимчасово закрита, допоки не буде повністю відповідати екологічним вимогам і нормам.

Цей законопроект депутатська група «Партія «За майбутнє» обов'язково підтримає в першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу народних депутатів запросити до залу. Надаю ще слово народному депутату України Олександрю Сергійовичу Колтуновичу. Після цього будуть бажані на виступ? Не буде.

Будь ласка, Олександрю Сергійовичу. А, будуть ще, бачу. Пані Лариса Білозір.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий, безумовно, погоджуюся з колегами, що є технічний аспект цього проекту закону, але ми його не підтримуватимемо. Наведу приклади.

Де в аргументації параметри ефективності, яких ми досягаємо прийняттям цього законопроекту? Наприклад, валові викиди забруднюючих речовин, наскільки вони зменшуються, які будуть прогностичні параметри в найближчі роки? Як зросте кількість підприємств, які впроваджують ресурси, енергозберігаючі технології, зменшують саме ці валові викиди? Ось чого немає в цьому документі.

Ще важливий момент. Ми вчора так само проголосували законопроект щодо промислового забруднення і первинних водокористувачів, і сьогодні розглядаємо фактично такий екологічний законопроект, який спрямований на покращення становища навколишнього природного середовища. Але тут цього немає, тому що ми не бачимо механізмів та інструментів, за рахунок яких буде досягнуто цілей. Це перше.

Друге. Ми не побачили тих параметрів ефективності, про які я казав.

Третє. Ми ж не проти того, щоб імплементувати європейське законодавство і ті природоохоронні директиви, що стосуються навколишнього природного середовища. Це і щодо якості питаної води, і щодо зменшення викидів у навколишнє природне середовище і ряд інших моментів. Але тут цього немає.

А найголовніше (я вчора про це казав під час обговорення законопроекту) – немає фіскальних інструментів, щоб стимулювати і дати підприємствам ресурс для того, щоб впроваджувати ці технології. У свій час рахували, що для переходу на технічні регламенти і стандарти Європейського Союзу необхідно було 165 мільярдів євро. Це великі гроші, яких немає у підприємств.

Тому, на мій погляд, треба і кредитні, і податкові стимули, і відповідне бюджетне співфінансування, і ряд інших моментів для реалізації екологічної політики. Тоді на виході матимемо конкретний результат.

Безумовно, ми не можемо не звертати уваги на «зелене» мито, яке зараз запрацює для Європейського Союзу, ми обнулимо свій європейський експорт. Тому ми маємо також це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Слово надається народній депутатці України Білозір Ларисі Миколаївні, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, після цього переходимо до голосування.

БІЛОЗІР Л.М. Колеги, справді, підприємства переробної та видобувної промисловості є одними з найбільших забруднювачів атмосферного повітря, відповідно 35 і 18 відсотків. Сьогодні нам потрібно синхронізувати процес захисту навколишнього середовища викидів промисловості з європейськими стандартами.

Це насправді суто технічний законопроект, який виправляє неузгодженості. Він також про зобов'язання України перед світовою спільнотою, і ці зміни до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» просто систематизують та наводять порядок у тому, що існує зараз. Тобто це реєстри, звіти, зобов'язання щодо зменшення використання озоноруйнуючих речовин, які визначені в Законі України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Тому цей законопроект треба обов'язково підтримати і в першому читанні за основу і в цілому одразу. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу. Готові? Не дуже.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 16 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» щодо регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами» ([№ 4259](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо термінів встановлення лічильників споживачам природного газу» ([№ 4248](#)) та альтернативний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо перегляду термінів встановлення споживачам лічильників природного газу» ([№ 4248-1](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується народний депутат України Сергій Дмитрович Гривко.

Будь ласка, Сергію Дмитровичу.

ГРИВКО С.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, шановні народні депутати! До вашої уваги представляю проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо термінів встановлення лічильників споживачам природного газу» (№ 4248). До нього поданий також альтернативний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо перегляду термінів встановлення споживачам лічильників природного газу» (№ 4248-1). порушене питання в цих двох

законопроектах дуже важливе для населення. Було дуже багато звернень від громадян, особливо від Деснянської громади Чернігівської області, їм дуже дякую за активну громадську позицію.

Отже, суть законопроекту. 1 січня 2021 року спливає строк встановлення суб'єктами господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідні території, лічильників газу для населення, яке проживає у квартирах та приватних будинках, у яких газ використовується лише для приготування їжі. Прийняття цього законопроекту пропонується з метою захисту прав споживачів послуг з постачання природного газу для приготування їжі та усунення відповідних ризиків відключення газу, бо в майже 80 відсотків населення зазначеної категорії споживачів не встановлені газові лічильники, а облік газу дуже важливий для бюджету і для розвитку країни.

Таким чином, основний і альтернативний законопроекти продовжують строк встановлення газових лічильників, але в альтернативному доповнені певні технічні норми, що роблять законопроект трохи кращим.

Тому прошу народних депутатів підтримати альтернативний законопроект № 4248-1 за основу та в цілому. Питання дуже важливе.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, слово надається народному депутату України Сергію Володимировичу Шахову, автору альтернативного законопроекту.

Сергій Володимирович Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, до вашої уваги запропоновані два законопроекти. Як сказав мій колега, вони практично ідентичні. Але законопроект № 4248-1 більш обґрунтований для населення.

Хотілося б зауважити, за п'ять років газорозподільна система не встановила 3 мільйони лічильників для населення, і з 1 січня вже люди повинні встановити ці лічильники і сплачувати самі за їх встановлення.

Багато було скарг на те, що газорозподільна система вимагає встановлення лічильників за рахунок споживача. Ми не маємо права цього допустити, потрібно передбачити ще максимально два роки для встановлення цих лічильників і дати можливість вирішувати питання людям, і, до речі, державі в розмірі 20 мільярдів гривень контролювання (не втрати, а контролювання) споживчого газу. Ці лічильники потрібні лише тим людям, які готують їжу на своїх плитах.

Дякую. Прошу підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрію Вікторовичу Жупанину. Будь ласка.

ЖУПАНИН А.В. Добрий день, шановні колеги, шановна президіє! Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг на своєму засіданні 27 січня 2021 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо термінів встановлення лічильників споживачам природного газу», внесений народним депутатом Сергієм Гривком, та альтернативний, внесений народним депутатом Сергієм Шаховим.

Законопроектами пропонується відтермінувати строк, до якого суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані забезпечити встановлення лічильників газу для населення, що проживає у квартирах та приватних будинках, у яких газ використовується лише для приготування їжі.

Нагадую, що чинна норма щодо повного забезпечення населення комерційним обліком газу суб'єктами господарювання, що здійснюють розподіл природного газу, діяла до 1 січня 2021 року, але сам процес встановлення лічильників не завершено, зокрема через технічну неспроможність деяких газорозподільних підприємств.

Міністерство енергетики України, Національна комісія, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, висловили свою підтримку щодо альтернативного законопроекту № 4248-1. Під час обговорення законопроектів на засіданні комітету народні депутати підтримали також альтернативний законопроект № 4248-1.

Зважаючи на викладене, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо перегляду термінів встановлення споживачам лічильників природного газу» (№ 4248-1) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу та в цілому як закон. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Вікторовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Є.

Тоді прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці України Яні Вадимівні Зінкевич, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Михайлу Бондарю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Бондар. Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Шановні колеги, ми дискутували на засіданні фракції про прийняття чи неприйняття цього законопроекту. Ми добре розуміємо, що саме облгазам вигідно, щоб не було лічильників і вони накручували на об'ємах цього газу.

Наскільки зараз врегулювати це питання, щоб не постраждало населення, є завдання номер один. У попередньому законі було сказано, що лише відключають тих споживачів, які відмовляються від встановлення лічильників. Тобто насамперед мають правоохоронні органи розібратися, чому облгази, постачальні організації газу не спромоглися встановити тих лічильників, чи це була спрямована така акція, щоб завалити встановлення цих лічильників, чи, справді, у них є на руках відмова людей від встановлення цих лічильників?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Михайлу Михайловичу Лабі, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Андрію Герусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Михайлович Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, надзвичайно простий, але дуже потрібний законопроект. Він продовжує строки, дає ще два роки для того, щоб оператори газорозподільних мереж, так звані облгази, встановлювали лічильники за власний кошт для українських споживачів газу. Сьогодні 98 відсотків споживання газу вже з лічильниками, але є ще 2 відсотки, і переважно це квартири, де лише газові плити, особливо це стосується міст Києва і Харкова, де потрібно ще додатково встановити лічильники.

Цим законопроектом ми даємо ще два роки, і протягом тих двох років ніхто не має права відключати споживачів, а облгази мають встановити за власний рахунок лічильники для відповідних споживачів газу.

Тому прошу підтримати, і можливо, щоб ми сьогодні проголосували рішення комітету за основу та в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Михайловичу.

Слово надається народній депутатці України Антоніні Керимівні Славицькій, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий, шановні колеги! Безумовно, ми змушені зараз приймати такий закон, тому що не можемо вимагати сьогодні, щоб було те, чого вже немає. Проте думаю, що якщо наші громадяни не будуть забезпечені лічильниками не за власний кошт, підкреслюю, то до другого читання треба ввести відповідні санкції стосовно тих, хто це не зміг зробити. А зараз ми змушені піти на цю відстрочку.

Однак виникає інше питання: а може, відпала б необхідність такого жорсткого контролю і обліку, якби газ вітчизняного видобутку все-таки належав народові України? А то що в нас виходить: газ, собівартість якого близько 1,5 тисячі гривень, плюс рентабельність, плюс ПДВ, плюс навіть податок на ренту... Хоча я не розумію, навіщо народові України платити ренту за власний газ, надра якого йому належать. Тобто виходить так: поки газ у надрах, він належить українському народу, а коли його видобувають за рахунок державних коштів (це робить державна компанія «Укргазвидобування»), то він уже коштує комерційній структурі, яка продає його за 300-400 доларів. Де логіка?

Скажу відверто, це знущання і грабування людей, яким цей газ належить. Зрозуміло, коли це робили попередники, але за нашого керівництва ми ж газ віддавали народу України. Те саме було при уряді Тимошенко. При Юрію Бойку газ коштував 90 доларів. Це тоді було 700 гривень. Ви, мабуть, уже й забули про такі параметри. Тому газ треба віддати народові України. Тобто газ – народу! Лічильники треба, але головне, щоб газ належав народові України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Олексію Юрійовичу Кучеренку, фракція «Батьківщина». Після нього Тарас Іванович Батенко. Добре. Потім...

Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги! Шановні українці! Це не такий простий законопроект, яким його хочуть представити мої колеги з комітету, зокрема і його голова.

Насамперед поправляю голову комітету. У нас на сьогодні 2,1 мільйона домогосподарств без лічильників. Це приблизно 17 відсотків, а не 2 відсотки. Велика проблема в тому, що половина з них не мають індивідуальних лічильників, а платять у багатоквартирних будинках за будинковими лічильниками, за колгоспними лічильниками, внаслідок чого бабуся платить за 10-15 кубічних метрів, а споживає 2-3 кубічні метри для приготування їжі на газовій плиті.

Чому фракція «Батьківщина» не підтримуватиме цього законопроекту? Не тому, що він поганий, а тому, що безмозкий, вибачте. Він нічого не вирішує. Вперше ми визначили термін у 2012 році – на повний облік. Вдруге ми продовжили цей термін у 2017 році, бо 1 січня 2018 року він закінчувався. На той момент на всій території України було перекриття вулиць, коли облгази, справді, встановлювали будинкові лічильники, і тоді вдалося їх врятувати.

Але в мене запитання. Чому досі немає обліку? Чому наш дорогий комітет, в якому я маю честь працювати, не з'ясував, не викликав на килим Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Антимонопольний комітет, міністра енергетики та вугільної промисловості, якого вже рік немає, НАК «Нафтогаз України», якій вигідні всі ці обладнання і схеми, бо вона там наживає величезні кошти? Чому вчергове просто так на два-три роки відтермінувати і знову спостерігати? Це, шановні колеги, не позиція державних діячів,. Якщо його просто прийняти в такому вигляді, нічого абсолютно там не зміниться.

Тому давайте розберемося, кому це вигідно, хто зберігає цю корупційну схему і хто бенефіціар цього, а після – прийматимемо рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Іванович Батенко. Будь ласка. Після – Сергій Володимирович Шахов. Ще будуть бажані?

Тарас Іванович. Будь ласка. Після цього переходимо до голосування.

БАТЕНКО Т.І. Представники монобільшості з такою легкістю говорять про проблеми людей, а потім з таким самим героїзмом відкладають і не розв'язують ці проблеми. Колеги, невже нам не треба знати реальних обсягів споживання природного газу завдяки встановленню лічильників людям, щоб усунути зловживання у цій сфері? Невже ми не знаємо про те, що люди переплачують, а окремі недобросовісні постачальники газу і власники газорозподільних мереж заробляють вдвоє-втричі, і нам знову пропонується відтермінувати встановлення лічильників. Ми повинні невідкладно завершити встановлення лічильників нашим громадянам. Неприпустимо чути аргументацію облгазів, що в них недостатньо коштів.

Друзі! Протягом багатьох років кошти на встановлення лічильників були передбачені у складі тарифу на природний газ, і ви про це знаєте. Проте встановлення лічильників так і не було завершено. Тому давайте не злити і не дурити людей, тому що на виборах вони вам цього не пробачать.

Дякую. Ми проти цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сергій Володимирович Шахов. Будь ласка. Після цього переходимо до голосування.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги! Суть законопроекту – зняти ярмо з людей, яким буде вже з 1 січня (практично вже півмісяця пройшло) встановлення лічильників за кошт споживача. Відтермінувати строк і зробити аудит програми, хто саме винен у Міністерстві енергетики та вугільної промисловості. П'ять років не було встановлено лічильників, правильно колеги кажуть.

Треба напрацювати законопроект взагалі щодо облгазів. Чому люди повинні сплачувати за транзит газу зі своїх труб? Бабуся платила за прокладання труби, потім віддала на облгази – і сьогодні з неї здирають десять шкур за транзит газу по трубах, прокладених за свій кошт. Тобто ветерани, афганці, чорнобильці, пенсіонери будуть сплачувати за ті труби, які вони проклали. Чому олігархи наживаються на облгазах? Взагалі треба облгази повернути у власність держави. Монополія повинна бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. У нас була пропозиція комітету прийняти цей законопроект за основу та в цілому. Тоді спочатку ставимо на голосування за основу, а потім подивимося.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо перегляду термінів встановлення споживачам лічильників природного газу» ([№ 4248-1](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому з необхідними техніко-юридичними правками законопроекту № 4248... (*Шум у залі*). Так щойно ж не були проти! (*Шум у залі*). Дві фракції проти. Добре.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання та подачі поправок і пропозицій до проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» щодо перегляду термінів встановлення споживачам лічильників природного газу» (№ 4248-1).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про приватну детективну діяльність» ([№ 3010](#)) та альтернативний проект Закону «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» ([№ 3010-1](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народний депутат України Галушко Микола Леонідович.

ГАЛУШКО М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 97, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується проект Закону «Про приватну детективну діяльність» (№ 3010), зареєстрований 4 лютого 2020 року.

На мою думку, цей законопроект відповідає сьгоднішнім об'єктивно існуючим потребам на ринку детективних послуг, які поки що законодавчо неврегульовані.

Хотів би звернути вашу увагу на те, що в більшості країн світу приватна детективна діяльність визнана на державному рівні та достатньо унормована національним законодавством.

Наявність у країні узаконеного інституту приватних детективів сприяє загальному оздоровленню криміногенної ситуації, збільшує можливості участі суспільства в боротьбі з правопорушеннями і водночас звільняє поліцію від необхідності виконання багатьох незначних і невластивих їй функцій.

В Україні до сьогодні приватна детективна діяльність офіційно не визнана, хоча такою діяльністю займаються й інші співгромадяни. За неофіційними даними, зараз у всіх регіонах України налічується близько 2 тисяч приватних детективів і приватних детективних агентств.

Отже, прийняття такого закону дасть можливість легалізувати детективну діяльність, яка фактично здійснюється, визнана суспільством та має попит, встановити форми і способи контролю держави за її провадженням та значно збільшити можливості громадян та суб'єктів господарювання України в захисті своїх законних інтересів, конституційних прав та свобод.

Прошу підтримати цей законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат України Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановна президіє!

Шановні народні депутати! Верховна Рада, як ніколи, сьогодні наблизилася до прийняття такого важливого проекту Закону «Про приватну детективну діяльність».

Трохи історії. У 2017 році Верховна Рада попереднього скликання все-таки прийняла такий закон, Президент ветовав його. Головна причина в тому, що відповідно до тодішньої головної версії закону органом, який ліцензує і контролює проведення цієї діяльності, визначалося Міністерство юстиції. А на думку колишнього Президента, усе-таки Міністерство внутрішніх справ як державний орган центральної виконавчої влади проводить оперативно-розшукову діяльність, і саме воно має координувати і видавати ліцензії на такий вид діяльності.

Ми зареєстрували з колегами альтернативний законопроект. До речі, у попередньому скликанні парламенту це було авторство комітету, який очолював колега з фракції Кожем'якін. Ми не принципово проти основного законопроекту. Для нас як для авторів, які з різних фракцій і є фахівцями, важливо, щоб такий законопроект був, щоб сьогодні тисячі правоохоронців, які у відставці, могли здійснювати детективну приватну діяльність на основі чинного законодавства.

Вважаю, що альтернативний законопроект має право на життя, але якщо сесійна зала визначиться і прийме основний, ми його будемо підтримувати і до другого читання внесемо поправки.

Дякую всім за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Слово надається заступнику голови Комітету з питань правоохоронної діяльності Галині Олегівні Михайлюк. Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Проаналізувавши основний та альтернативний законопроекти, народні депутати України члени комітету погодилися з необхідністю легалізації інституту приватних детективів. Це є вагомим кроком на шляху до гармонізації нашого законодавства з відповідним європейським законодавством, адже в більшості країн Європейського Союзу вже наявне спеціальне законодавство, яке регулює приватну детективну діяльність.

Основною розбіжністю між законопроектами № 3010 та № 3010-1 є питання контролю за суб'єктами приватної детективної діяльності та уповноважений орган – регулятор, який видає свідоцтво на право зайняття детективною діяльністю. Так у законопроекті № 3010 відповідні функції покладені на Міністерство юстиції України, а в законопроекті № 3010-1 – на Міністерство внутрішніх справ України.

Розглянувши та вивчивши усі зауваження та пропозиції, а також враховуючи зауваження відповідних міністерств, наукових установ та відомств, комітет вважає, що законопроект № 3010-1 потребує доопрацювання.

Альтернативний законопроект не містить достатньо обґрунтованості щодо визначення Міністерства внутрішніх справ уповноваженим органом, оскільки діяльність детективів не несе в собі ризики настання загроз для підтримання громадської безпеки та правопорядку. А тому така підприємницька діяльність має опосередкований характер та не стосуватиметься функцій МВС. Крім того, надання приватних детективних послуг за своїм характером належить до сфери цивільних правовідносин.

Редакція основного законопроекту № 3010 більше відповідає існуючим потребам ринку послуг приватних детективів та заслуговує на підтримку.

З огляду на зазначене, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України законопроект № 3010 прийняти в першому читанні за основу, а законопроект № 3010-1 – відхилити. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Олегівно.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорювати ці законопроекти? Є. Прошу записатися на виступи з обговорення: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Анатолію Ігоровичу Урбанському, депутатська група «Партія «За майбутнє».

УРБАНСЬКИЙ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 143, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово Лубінцю Дмитру Валерійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Валерійович Лубінець. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! У цілому депутатська група «Партія «За майбутнє» голосуватиме за запропонований комітетом законопроект. Ми погоджуємося з тим, що якщо суспільство хоче легалізації детективної діяльності, то ми можемо з цим погодитися. Водночас у нас виникає дуже багато запитань до запропонованого законопроекту, який ми через механізм поправок будемо змінювати.

Хочу, щоб ви почули. Ми не розуміємо, чому, наприклад, якщо ви детективів, умовно кажучи, прирівнюєте до адвокатів, то за розголошення детективної інформації настає кримінальна відповідальність, тоді як у адвоката настає дисциплінарна відповідальність? Це перше.

Друге. Ми взагалі не розуміємо, як можна виписати на рівні закону, що детектива не можна допитати в якості свідка. Тобто тих правоохоронців, які зараз розслідують будь-яку справу, виконують свої оперативно-розшукові дії, можна допитати у якості свідка, а такі самі повноваження ви надасте детективам, а потім їх навіть до суду не можна викликати в якості свідка.

Ви створюєте механізм, щодо якого всі причетні до будь-якого кримінального провадження автоматично стануть детективами, і їх потім неможливо буде навіть викликати до суду. Крім цього, нам не зовсім зрозуміла логіка, за якою ви встановлюєте державний нагляд за детективним агентством, притому що фактично детективам надаються такі самі права, як і звичайним громадянам України, які, наприклад, представляють людей у судах. Тому дуже багато запитань, але в цілому ми голосуємо «за».

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Будь ласка, передайте слово Гео Леросу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лерос Гео Багратович.

ЛЕРОС Г.Б., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Добрий день, шановні народні депутати! Шановні українці! Хочу вам нагадати один хороший фільм, який називається «Список Шиндлера». Так ось, там є такий вислів, що тріумфом зла є бездіяльність доброї людини. Коли в керівництві антикорупційних органів будуть добрі люди, тоді в нас не буде потреби в приватних детективах. А зараз, звісно, через повну бездіяльність антикорупційних органів, крім НАБУ, вона є. Повторюю, крім НАБУ, щоб Устінова нічого не казала.

Тож завдяки деяким приватним детективам ми дізналися про афери представника «Велюру» в парламенті разом зі «смотрящим» за Києвом.

Тому я, звісно, закликаю підтримати законопроект про приватних детективів, щоб вони могли розслідувати справи проти «смотрящих» та інших корупціонерів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово депутату Григорію Мамці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М. Шановні колеги! Фракція «Опозиційна платформа – За життя» підтримуватиме цей законопроект, тому що, на мій погляд, перше читання дає старт і прийняття рішення: чи інститут детективів у кримінальному процесі повинен бути, чи ні. Я прошу підтримати цю ініціативу.

На мою думку, альтернативний законопроект ґрунтовніший, змістовніший, але комітет ухвалив рішення про його відхилення. Проте думаю, що все-таки поправками можна вирівняти ситуацію, зробити інститут детективів і дати запуск. Чому? Є два аспекти.

Перше. У кожного родичі та й самі особисто звертаємося до поліції. Навантаження на слідчого колосальне. А для того щоб розслідувати якісно провадження, то часу, то трохи навичок не вистачає.

На даний час сформувався такий прошарок фахівців, які можуть правильно відпрацьовувати свою роботу, встановлювати об'єктивні факти, що можуть переростати через адвокатське бюро, через адвокатські об'єднання в докази і використовуватися, зверніть увагу, для встановлення об'єктивної істини щодо того чи іншого випадку.

Цей інститут, коли буде наділений повноваженнями, створить здорову конкуренцію правоохоронним органам, і тоді правоохоронні органи будуть автоматично дотягуватися і все-таки перемагати в конкуренції і більш фахово виконувати свою роботу.

Ми підтримуватимемо цей законопроект, а між першим і другим читаннями можемо вирівняти, зробити цей інститут дієвішим і запустити його в роботу, щоб він працював для громадян України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановні колеги! Чи потрібен взагалі такий законопроект, який має законодавчо врегулювати діяльність тієї інституції, яка вже фактично є в Україні? Безперечно, так. Тому з'явилися і основний, і альтернативний варіанти. Ми погоджуємося з тим, що фактично запроваджується в Україні новий правовий інститут, який забезпечить конституційні гарантії людини, права громадянина, інших суб'єктів господарювання щодо захисту своїх законних прав та інтересів. Це, безперечно, є позитивним.

Тому потрібно детально розглядати як основний, так і альтернативний законопроекти. Бо, скажімо, є загальні моменти, які стосуються, наприклад, ведення єдиного реєстру таких детективів, це покладається на Міністерство юстиції. А ось, скажімо, функції щодо порядку проходження підготовки, навчання,

видачі дозвільних документів, таких як свідоцтва, контролю за діяльністю детективів, то варіанти є різні. Хтось пропонує, щоб це покладалося на Міністерство юстиції, а хтось, щоб це було за Міністерством внутрішніх справ. Тому, безперечно, під час підготовки до другого читання потрібно дуже уважно попрацювати над цими законопроектами.

Єдине, що хочу підкреслити. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради визначає, що як в основному, так і в альтернативному законопроектах, на жаль, приватним детективам не надається особливих якихось прав, що не можуть бути реалізовані звичайними громадянами під час збору інформації і таке інше, і те, що стосується збору інформації нашими представниками засобів масової інформації – журналістами, тому що це також може бути використано з унеможливленням ними такого збору інформації. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили?

Сюмар Вікторія Петрівна – з мотивів. Потім – Тарас Петрович Тарасенко. Після цього переходимо до голосування.

Сюмар Вікторія Петрівна.

СЮМАР В.П. Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» так само буде підтримувати цей законопроект, оскільки в європейських країнах дуже ефективно працює цей інструмент: у Сполучених Штатах Америки є 35 тисяч детективів, у Великій Британії – 10 тисяч. В Україні їх понад 2 тисячі, вони записані у спеціальному КВЕД як господарська діяльність. Очевидно, що треба легалізувати цей інститут, і щоб він працював у рамках і для забезпечення прав людини, а не навпаки. Тут важливо поставити всі ці запобіжники.

Тому наша фракція так само братиме активну участь у доопрацюванні цього законопроекту до другого читання. Але оскільки цей інститут є, ми його просто приводимо цим законопроектом до існуючої реальності в Україні, коли колишні правоохоронці зможуть законно називатися приватними детективами і вже здійснювати свою діяльність у відповідності із законами України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю всіх! На підтримку цього законопроекту хочу сказати, що така інституція, як приватні детективи, уже є. Багато адвокатів користуються їхніми послугами. Ми повинні узаконити їхню діяльність для того, щоб полегшити роботу як адвокатам, так і судам. Приватні детективи можуть ефективно

виконувати свою роботу і збирати докази, що будуть ефективно розглядатися всіма судами України.

Хочу також зауважити, що контролюючим і регулюючим органом повинно бути саме Міністерство юстиції України, зважаючи на те, що приватні детективи не будуть залежати від поліції, від МВС, і таким чином зможуть більш незалежно виконувати свої повноваження і збирати докази, не боячись того, що в них заберуть ліцензію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Підготуйтеся до голосування, шановні народні депутати.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про приватну детективну діяльність» ([№ 3010](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 334.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо особливостей складання протоколу про адміністративне правопорушення стосовно недодержання встановлених законом строків (термінів) надання відповіді на звернення або запит народного депутата України» ([№ 3503](#)).

Потрібно обговорювати цей законопроект? Давайте проголосуємо... Хоче виступити Герасимов.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, Артуре Володимировичу, може, без обговорення все-таки? Давайте Артуру Володимировичу надамо 2 хвилини. Він виступить і проголосуємо.

Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка, слухаємо вас.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Сергію Алексєєву.

Але перед цим хотів би поставити дуже просте запитання. Не буває...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тоді ви виступаєте. Слухаємо вас.

ГЕРАСИМОВ А.В. Без питань. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! У цій сесійній залі не буває технічних законів. Те, за що ви голосуєте в цій залі, впливає на життя і добробут людей, на національну безпеку, на долю нашої держави. Тому коли ви пропонуєте дуже часто голосувати без обговорення, хотів би нагадати, як багато разів опозиція в цій залі показувала монобільшості пана Зеленського, що під виглядом гарної назви законопроекту, під гарними першими абзацами ви ховали, справді, корупційні оборудки, негативні для держави рядки документів. Саме тому це потрібно для того, щоб опозиція і в тому числі монобільшість могли це обговорити, прийняти зважене рішення, а не робити після прийняття рішення, розводячи руками, вигляд, що це було зроблено випадково.

Між іншим, я хотів би ще раз нагадати про рішення Європарламенту, у якому вони сказали, до чого призвів ваш, підкреслюю, так званий турборежим. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, по-перше, це перше читання, тут немає поправок, а по-друге, варто читати законопроекти, а не просто їх обговорювати (*Шум у залі*).

Репліка, добре. Не у вас репліка, ви не Артур Володимирович.

Репліка. Увімкніть мікрофон Герасимову.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний пане Голово! Коли ми говоримо про прийняття законів, то для того, щоб непрофесійна влада, яка, на жаль, сьогодні є в Україні, не робила помилок, і проведено розгляд будь-якого законопроекту на засіданні комітету. Ми отримуємо висновок Головного науково-експертного управління, зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради перед другим читанням. Відбулося перше читання, де проходить обговорення законопроекту, де обмінюється думками вся сесійна зала, тому що фахівців сьогодні набагато більше в опозиції, ніж, вибачте, у владі.

Наостанок. Ви знаєте, коли ви коментуєте дії опозиції, не забувайте, будь ласка, коментувати дії вашої фракції «Слуга народу», яку ви завели до парламенту, наприклад, пана Бужанського.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я нагадаю, що ви до мене зверталися, тому я вам відповів, але ви цього не пам'ятаєте. Це ваше право, нічого страшного, я переживу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо особливостей складання протоколу про адміністративне правопорушення стосовно недодержання встановлених законом строків (термінів) надання відповіді на звернення або запит народного депутата України» ([№ 3503](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України» ([№ 3683](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник міністра інфраструктури Живицький Дмитро Олексійович.

ЖИВИЦЬКИЙ Д.О., *заступник міністра інфраструктури України*. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України» ([№ 3683](#)).

Законопроектом пропонується забезпечити впровадження національного законодавства України, документів Європейського агентства з безпеки польотів (EASA), що встановлюють вимоги для сертифікації, нагляду та експлуатації повітряних суден і є нормативно-технічними документами. Ідеться, зокрема, про вимоги для сертифікації, прийнятні методи визначення відповідності та керівні матеріали.

Авіаційні правила України розроблені відповідно до нормативних актів EASA, що встановлюють вимоги для сертифікації, нагляду та експлуатації повітряних суден та є нормативно-технічними документами, не мають регуляторного характеру та відповідно не підлягають державній реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Внесення таких змін дасть можливість спростити процедуру розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України, що у свою чергу сприятиме ефективному впровадженню в національне законодавство актів Європейського Союзу в галузі цивільної авіації та належному виконанню Україною взятих на себе міжнародних зобов'язань у галузі цивільної авіації.

Передбачена можливість прийняття вказаних вище актів мовою оригіналу (англійською). Це робиться за аналогією національних стандартів (стаття 7 Закону України «Про стандартизацію»).

Реалізація цієї законодавчої ініціативи передбачена пунктом 4 плану заходів з підготовки до запровадження спільного авіаційного простору України з Європейським Союзом і його державами-членами та реалізації угоди щодо зближення систем сертифікації у сфері льотної придатності.

Дякую за увагу. Прошу підтримати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань транспорту та інфраструктури Павловському Петру Івановичу. Будь ласка.

ПАВЛОВСЬКИЙ П.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! До вашої уваги пропонується законопроект, який передбачає внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України. Цей проект розроблено Кабінетом Міністрів України.

Комітет з питань транспорту та інфраструктури розглянув зазначений проект закону та рекомендує прийняти його в першому читанні за основу.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що внесення таких змін не матиме впливу на показники бюджету.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради висловлює зауваження до законопроекту, зокрема щодо внесення змін до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики висловив аналогічне зауваження.

З огляду на зауваження в Комітеті з питань транспорту та інфраструктури відбулася зустріч з Уповноваженим із захисту державної мови, у результаті якої було досягнуто домовленості, що в порядку підготовки проекту закону до другого читання буде враховано зауваження щодо виключення з тексту проекту пункту 5 частини першої щодо внесення змін до частини першої статті 13 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Отже, комітет, враховуючи позиції Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, Уповноваженого із захисту державної мови, ухвалив рішення прийняти законопроект у першому читанні за основу.

Прошу підтримати законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Петре Івановичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Є. Прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти.

Федина Софія Романівна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово моєму колезі Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги! Це не законопроект про авіаційні правила, а про скасування Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Поясню чому.

Законопроектом пропонується внести зміни до частини першої статті 13 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що регламентує положення нормативно-правових актів, яке вказує, що мовою нормативно-правових актів є державна мова, доповнивши словами «якщо інше не встановлено законом».

Запропоновані зміни до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» мають загальний характер і не обмежуються англійськими авіаційними правилами. Пропонується зробити шпарину, яка фактично уможливіє прийняття нормативно-правових актів і запровадження діловодства в державних і місцевих органах влади будь-якою мовою.

У жодному разі голосувати за цей законопроект у першому і другому читаннях не можна. Будь-які аргументи представників комітету, що до другого читання ця норма буде виправлена, не викликають жодної довіри. Бо ми говорили, якщо комітет виключить цю норму до першого читання, очевидно, ми за нього проголосуємо. Цього навмисно зроблено не було. Кожен, хто буде сьогодні за це голосувати, голосуватиме за те, щоб паплюжити пам'ять усіх, хто боровся за українську мову протягом усієї історії.

Отакими хитрими способами до законів, що мають нібито нейтральні назви, намагаються внести пункти, які ставлять під питання і нашу культуру, і нашу державність. Будьте пильними, не дайте схибити, голосуємо червоною кнопкою!

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євтушок Сергій Миколайович.
Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І. Ось подивіться, який цікавий день. Він починається з того, що ми в сесійній залі майже 300 голосами прийняли постанову, що стосується Революції Гідності, пам'яті, у якій вказано, що Революція Гідності була одним із чинників державотворення в Україні. А зараз вноситься законопроект, який нібито стосується авіації і один із чинників державотворення України – це захист державної мови і її розвиток – в авіаційній галузі повністю нівелює. Так за що ми боремося?

Переконаний, що такі законопроекти у сесійній залі з'являються не випадково, тому що ті, які працюють не на зміцнення Української держави, а на її знищення, послаблення, на те, щоб в Україні української мови не було, подають різними завуальованими методами начебто все хороше, а коли вникаєш у деталі

(а як відомо, диявол криється в деталях), там пропонується ключове, чому такі закони з'являються.

Історія з цим законопроектом не нова, і ми добре у фракції «Батьківщина» знаємо, що відбувалися переговори про те, щоб із цього проекту була вилучена норма, яка абсолютно не стосується розвитку авіаційної галузі. Із вилученням цієї норми фракція «Батьківщина» підтримуватиме законопроект, а поки вона там є, ми за нього голосувати не будемо. Тому що завдання українського парламенту має полягати в тому, щоб державна мова у всіх сферах українського життя, у всіх абсолютно галузях – чи це економіка, чи енергетика, чи авіація – була панівною і забезпечувався її розвиток. Це є завданням парламентаріїв України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василенко Леся Володимирівна.

ВАСИЛЕНКО Л.В. Прошу передати слово Юлії Клименко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Я підтримую колег, які виступали до цього з приводу норми, що стосується української мови, щоб обов'язково вилучити цей пункт з цього законопроекту. Тому, безумовно, ми під час голосування утримуватимемося, допоки там буде цей пункт.

Хочу сказати, що в нашому авіапросторі є системне питання щодо використання російської мови. Я не раз зверталася до Міністерства інфраструктури змінити Наказ «Про затвердження Правил ведення радіотелефонного зв'язку та фразеології радіообміну в повітряному просторі України» від 10 червня 2004 року № 486 і вести радіотелефонний зв'язок у повітряному просторі виключно державною мовою. На що мені вже рік Міністерство інфраструктури і Державна авіаслужба пишуть відписки, що це не на часі, що вони не можуть, не хочуть і таке інше.

Тому звертаюся до колег, до монобільшості, а також Міністерства інфраструктури, будь ласка, не виключайте державної мови, а введіть її наказами Міністерства інфраструктури у радіотелефонному зв'язку, у аеропортах, у аеропортах прильоту українських літаків, а також у літаках. Тому що ми летимо і часто чуємо, як лунають повідомлення російською мовою. Будь ласка, підійдіть до цього системно.

Дякую. А я ще раз направляю цей запит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний Голово. Шановні колеги, «идиотизму должен быть предел». То давайте вийдемо з Організації Об'єднаних Націй, з ОБСЄ – там російська мова офіційна, ну, так воно історично склалося. У міжнародній практиці російська мова також використовується. Давайте заборонимо всім літати в Україну, хто не знає української мови. Ви чуєте, про що ви тут закликаєте? Ну, це вже «маразм крепчает», інакше це назвати не можна.

У мене складається таке враження, що тотальне падіння рейтингу примушує вхопитися хоч за щось. Знову згадую «АрМоВір». Ну, не допомогло Петру це, і вам не допоможе.

Думайте про людей, про тарифи. Думайте про пенсії, про зарплати. Вважаю, що в дитячому садочку з назвою «Слуга народу» вже потрібен «воспитатель или воспитательница», обирайте. Ну, знаєте, ви вже нагадуєте нам тих дітей, що гуляють у пісочниці. Це красиво, але час від часу ви гранату там знаходите і ще й підриваєте, і невідомо, куди осколки полетять.

Тому прошу дуже відповідально ставитися до питань щодо міжнародної кооперації. Це стандарти, які склалися незалежно від нас. Ми маємо їх враховувати, і замість того, щоб посилювати нашу присутність, комерційну присутність, збільшувати комерційні та інші рейси, ми робимо все, щоб Україну минали. Уже об'їжджають, зараз будуть і минати. Тому думайте про людей, яким ви зобов'язалися служити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто ще бажає виступити? З мотивів уже попросили від фракції «Слуга народу», вибачте.

Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, ліземо в повітря – на землі розібратися не можемо. Запрошую всіх до себе в гості в Луганську область, проїхатися тими дорогами, де ковбані, як могили, я не жартую. Троїцьке, Білокуракине, Сватове, Мілове, Біловодськ, Марківка – проїхатися і подивитися, як живуть люди – виживають. Не побудовано залізничної колії довжиною 37 кілометрів, немає з'єднання з мирною Україною, сім років триває війна, страждає господарська діяльність, агропромисловість. А сьогодні сидить одна гидота в тому кабінеті і нічого не робить, пограбувала гроші, виділені на будівництво доріг. Провести негайно аудит доріг, що були побудовані в минулому році, і подивитися, що зроблено в Сєверодонецьку – вже люди викладають у *Facebook*. А ви лізете в повітря, у мову. Навчіться працювати на землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павловський Петро Іванович.

ПАВЛОВСЬКИЙ П.І. Шановні колеги, я як член профільного комітету хочу вдруге звернути вашу увагу на те, що під час підготовки законопроекту до другого читання будуть внесені відповідні зміни, і всі питання, що стосуються мови, вилучимо із законопроекту.

Вважаю, що розвиток авіаційної галузі, впровадження, імплементація відповідних авіаційних правил є важливими для нашої країни. Вони приймаються або англійською, або російською мовами. Ми доопрацюємо законопроект до другого читання і правила виписуватимемо українською мовою, але давайте сьогодні приймемо цей законопроект за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України» ([№ 3683](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 206.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України» ([№ 3683](#)) до комітету для підготовки на повторне перше читання.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам» ([№ 4184](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань фінансової, податкової та митної політики Гетманцев Данило Олександрович. Дайте 4 хвилини від авторів і від комітету.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, до вашої уваги ми пропонуємо законопроект, який у засобах масової інформації

називають «закон про податок на *Google*». Насправді не йдеться про жодний новий податок. Законопроектом не пропонується ввести жодного нового податку.

Проте в нас у країні склалася неприпустима ситуація, за якої податок на додану вартість не сплачується з електронних сервісів тими компаніями, що є нерезидентами нашої держави. І не те, щоб ці компанії не хотіли сплачувати податок, просто в нашому законі щодо сплати ПДВ відсутній механізм. Щоб сплачувати ПДВ, вони повинні зареєструватися в Україні як резиденти, тобто змінити свій резидентний статус. Власне кажучи, це тягне для них додаткові негативні податкові наслідки. Вони цього не роблять, податок не адмініструється.

Законопроектом пропонується ввести простий механізм для оподаткування податком на додану вартість нерезидентам, який передбачає можливість зареєструватися їм в електронному кабінеті платника віддалено, англійською мовою, сплачувати податок у валюті, фактично не будучи присутніми на території України. Такий механізм діє у 83 юрисдикціях по всьому світу, а в країні, у якій триває війна, не діє. Країна недоотримує грошей у розмірі щонайменше 3 мільярдів гривень до державного бюджету внаслідок несплати ПДВ з електронних сервісів.

Наголошую, ідеться виключно про послуги, сервіси, за які наші споживачі розраховуються безготівково, а не про товари. Крім цього, неприпустимою є ситуація, коли резиденти України повинні сплачувати ПДВ, надаючи рекламні послуги, а нерезиденти (величезні транснаціональні компанії) – ні.

Розробляючи законопроект, ми проводили консультації з експертами ОЕСД, з представниками великих транснаціональних компаній, які надають послуги в електронній формі, проробили достатньо значну роботу. Власне кажучи, цей механізм підтримується всіма, зокрема і асоціаціями бізнесу у сфері ІТ всередині нашої держави. Ми повинні встановити рівні правила для резидентів та нерезидентів на території України.

Законопроектом пропонується скасування податку на репатріацію з доходів від рекламних послуг. Фактично цей податок завів у темряву бізнес, що надає рекламні послуги нині в Україні. Це архаїзм. Незрозуміло, чому з інших послуг податок на репатріацію не справляється, а з цих послуг повинен справлятися у розмірі 20 відсотків? Ми пропонуємо скасувати цей податок, фактично замінивши його простим механізмом сплати ПДВ з відповідних сервісів.

Консультуючись з колегами, пропоную до другого читання передбачити пільгу щодо оподаткування електронних книг, а також пільгу щодо оподаткування освітніх послуг, щоб ми не мали будь-яких застережень, перешкод, аби Україна була найосвіченішою державою світу. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Качура Олександр Анатолійович.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Шановні колеги, цей законопроект потребує, на мій погляд, ґрунтовнішої дискусії, тому що треба розуміти, до яких наслідків призведе прийняття цієї законодавчої ініціативи.

Правильні наміри. Давайте дамо більше грошей до державного бюджету, як сказав автор законопроекту, щоб під час цієї складної в тому числі соціальної ситуації в країні в нас були гроші, щоб реалізовувати і виплачувати з державного бюджету соціальні гарантії для наших українських громадян.

Але це, знаєте, як монета, є один бік монети і другий. В іншому разі що відбуватиметься? Для кінцевого споживача, на мій погляд, буде збільшення ціни вартості товару. Тобто коли в нашій країні зараз молоді люди, які народжують дітей, не можуть купити нової дитячої коляски, бо ринок так склався, вони купують беушну, і ще буде здорожчуватися вартість цих товарів і послуг.

Тому давайте мудро підходити до цього питання і зробимо все для того, щоб запобігти тому, коли внаслідок збільшення податкового навантаження на ці транснаціональні корпорації, що здійснюють електронні послуги, збільшувалася вартість товарів і послуг. Бо правильний підхід, справді, думати про те, щоб наповнювалася наша казна грошима, але це не має здійснюватися за рахунок наших українських громадян. Отже, давайте підтримувати законодавчу ініціативу, після цього проводити ґрунтовну дискусію, в якому становищі в нас зараз країна, бо люди і так не можуть купувати товари, а підприємці ледве виживають. Тому буде правильно, якщо ми дуже зважено підходитимемо до цього питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Синютка Олег Миколайович.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, загалом ідея цього законопроекту позитивна. Якщо подивитися, чому фірми, власники таксі, які зареєстровані в Голландії чи в Естонії, не платять податків, і коли ви їх викликаєте, це дешевше (а це реальні фірми, які в нас працюють, ви їх бачите), а українські фірми надають послуги дорожче. Куди йдуть українські споживачі? До тих компаній, які платять податки в інших країнах.

Я до того, як стати політиком, працював журналістом, а журналістика живе за рахунок реклами. Чому реклама, що платиться за кордон, не оподатковується, а реклама, що платиться в Україні, оподатковується? З цієї точки зору, цей законопроект абсолютно правильний і позитивний.

Маємо міжнародний досвід. Починаючи з січня 2015 року Італія, Франція, Чехія запровадили оподаткування послуг, які надаються із-за кордону. Швейцарія – у 2015 році, Норвегія – у 2011 році, Туреччина – 2018 році. Країни Азії, Японія, Південна Корея, Грузія, Молдова, Казахстан, навіть Білорусь також беруть такий податок. Тому цей законопроект є абсолютно позитивним. Інша справа, що він, очевидно, потребує додаткового доопрацювання.

«Європейська солідарність» у першому читанні голосуватиме за цей законопроект, бо ми підтримуємо в Україні створення робочих місць для українців і те, щоб працювали українські фірми.

Я бачив висновки багатьох міжнародних експертів. Наприклад, Американська торгова палата, яка, до речі, представляє інтереси цих багатьох продавців і надавців послуг з найбільшої економіки світу, підтримує цей законопроект, але також висловлює певні зауваження, і ці зауваження можна буде врахувати до другого читання. Тому в першому читанні прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово колезі з фракції пану Кабаченку.

СТЕФАНЧУК Р.О. Народний депутат Кабаченко. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко Володимир Вікторович.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановна президіє, шановні колеги! Невже ми, справді, думаємо, що можемо примусити такі компанії, як *Google*, *Amazon*, зареєструватися тут, на території України, платниками податку на додану вартість.

Цей законопроект на відміну від того, що виписано в пояснювальній записці, не має нічого спільного з нормами Європейського Союзу, що ще в 2015 році змінив правила визначення місця постачання електронних послуг з місця реєстрації постачальника на місце реєстрації рекламодавця. Це перше.

Друге. Цей законопроект є цілком і повністю калькою принципів оподаткування ІТ-компаній, що були запроваджені же у 2017 році в таких країнах, як Російська Федерація та Білорусь. Навіть зараз, ще не прийнявши цього законопроекту, давайте пофантазуємо і звернемося до досвіду цих країн, які вже впровадили податок на електронні послуги.

На прикладі Російської Федерації. У 2017 році запроваджується схожий податок. Що ми бачимо? Що *Amazon* ще перед запровадженням цього податку збільшив на 18 відсотків вартість своїх електронних послуг для звичайних людей. У 2019 році, коли Російська Федерація збільшила цей податок з 18 до 20 відсотків, *Facebook* уже повідомив про збільшення своїх послуг на 20 відсотків.

На прикладі Білорусі. Такий податок діє з 2018 року. Абсолютно всі застосунки в *App Store* з моменту введення цього податку також подорожчали на 20 відсотків.

Наостанок. Давайте звернемося до досвіду Франції. У 2019 році Президент Франції також вводить подібний податок, але відразу ж отримує відповідь від свого колеги зі Сполучених Штатів Америки, що не треба вводити такого податку, тому що вони також будуть вводити відповідний податок на французьку продукцію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов.

ШАПОВАЛОВ Ю.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 146, Полтавська область, самовисуванець). Прошу передати слово Дмитру Лубінцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Лубінцю прошу передати слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не чутно.

Лубінець Дмитро Валерійович. Будь ласка.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановна президіє, шановні народні депутати, громадяни України! Ринок цих послуг існує? Існує. Споживачі сплачують за ці послуги своїми коштами? Сплачують. Чому ці компанії не повинні платити податок в Україні?

На думку депутатської групи «Партія «За майбутнє», це абсолютно логічна, правильна історія. Це, безумовно, призведе до збільшення плати за ці послуги. Ми ж розуміємо, що транснаціональні корпорації не будуть сплачувати зі своїх прибутків, вони це спробують перекласти на споживача. Але я абсолютно не розумію попереднього промовця, який сказав, що зараз молоді сім'ї не можуть купити коляски. Так, шановні, це електронні послуги. Якщо немає коштів, люди не замовляють електронних послуг. Це не хліб, це не молоко, це те, без чого може прожити молода українська сім'я. І коли вона обиратиме, чи вистачає коштів у сімейному бюджеті, чи ні, то на цьому, справді, можна економити і не будуть замовляти електронні послуги *Google, YouTube*. А якщо зараз компанії це

використовують і сплачують за це свої кошти, то, безумовно, державний бюджет України повинен отримати свою частину у вигляді податків.

Тому ми цю ініціативу підтримуємо, і хочу заперечити, що транснаціональні корпорації, наприклад *Google*, яка вже зареєстрована в Україні і отримує офіційний податок, також повинна за це сплачувати податки.

Тому депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримуватиме цю законодавчу ініціативу в першому читанні, і ми подаватимемо поправки до другого читання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний пане Голово. Безумовно, є позитивні моменти щодо того, що будуть запроваджені відповідні послуги і вони оподатковуватимуться. Однак, на мій погляд, є дуже важливий момент, що коли ми говоримо про сервіси та послуги, усе одно ці 20 відсотків, повірте, не з повітря беруться. Якщо кажуть, що ми збиратимемо там до 3 мільярдів коштів, то це буде відобразитися на кінцевому споживачі цієї послуги чи сервісу. Це перше.

Друге. Щодо такої пріоритетності там у сплаті обов'язковий ПДВ. Так ось, у мене запитання, а чому в нас окремі компанії, наприклад, сплачують ПДВ за заниженою ставкою? Або ще є ряд компаній, яким взагалі не нараховується ПДВ. Це ж є сьогодні, і це відбувалося в нинішньому скликанні Верховної Ради.

Тому коли ми говоримо про наповнення бюджету, подолання дефіциту, зменшення кількості запозичень і про ряд інших моментів, думаю, що маємо збалансувати оподаткування усіх сфер життєдіяльності, а не лише вибірково.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Безумовно, кожен, хто працює в нашій державі, іноземні наші партнери, повинні сплачувати податки. Також ми повинні встановлювати і пільгові умови, щоб повернути Донбас, Донецьку та Луганську області.

Уже давно зареєстрований законопроект [№ 2070](#) щодо вільної економічної зони. Коли відбувалися місцеві вибори, то там ставилося питання монобільшістю, чи треба це робити, чи ні. Скажу: треба. Щоб залучити інвестора, потрібно дати можливість розвиватися і тим територіям також. Хоч одна копійка трансатлантичних компаній зайде на Донбас – війна закінчиться, якщо ці величезні монополісти можуть розмішувати там свої мільярдні кошти. Тому треба давати можливість усім розвиватися, і також буде розвиватися Україна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, якщо ви не визначилися, як голосувати за цей законопроект, наведу декілька аргументів, чому треба голосувати «за». Ми всі обіцяли створити більше робочих місць в Україні, і саме такий закон передбачає рівні правила оподаткування. Це нормально, щоб іноземна компанія, як і українська, платила однакову кількість податків на території нашої країни.

Ми всі обіцяли, що не будемо впроваджувати нового податку, і він цим законопроектом не впроваджується ПДВ. Це те саме, що ми платимо кожного дня кілька разів, зараз платитиметься через Інтернет, як це потрібно було, як і платять українські компанії.

Ми всі обіцяли, що будемо консультуватися з бізнесом. Я спілкувався особисто з трьома бізнес-асоціаціями, які сказали, що підтримують цей законопроект. Найголовніше, ми всі обіцяли, що підтримуватимемо культуру. Саме цим законопроектом скасовується податок на рекламу – 20 відсотків, що допоможе нашому культурному ринку.

Тому прошу підтримати цей законопроект і голосувати «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо скасування оподаткування доходів, отриманих нерезидентами у вигляді виплати за виробництво та/або розповсюдження реклами та удосконалення порядку оподаткування податком на додану вартість операцій з постачання нерезидентами електронних послуг фізичним особам» ([№ 4184](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим.